

afbakening van de gebieden van de natuurlijke en
agrarische structuur in de regio Zenne-Dijle-Pajottenland

valleien en bossen Midden-Brabant

agenderingsnota programma 2026

document voor C-AGNAS van 8 januari 2026

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

1	Leeswijzer	3
2	Situering en doelstellingen	4
2.1	Situering	4
2.2	Plandoelstelling	5
3	Relatie met beleidsplannen en onderzoeken	7
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	7
3.1.1	De bindende bepalingen	7
3.1.2	Het richtinggevend gedeelte	7
3.1.3	Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur	8
3.1.4	Strategisch project Groene Bekken van de Weesbeek	10
3.2	Natura 2000 – PAS-stikstofsanering	11
3.3	LIFE Green Valleys	12
3.4	Stroomgebiedbeheerplan	12
3.5	Programma Meer Bos	13
3.6	Onroerenderfgoedbeleid	17
4	Motivering van de agendering	18
4.1	Toetsing beleidsmatige prioriteiten	18
4.2	Toetsing uitvoeringsgerichtheid	18
5	Preliminare werkhypothese voorgenomen plan	19
6	Aandachtspunten voor verder onderzoek in de planningsfase	22
7	Bijlagen	23

1 Leeswijzer

Voorliggend document is een agenderingsnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).

De agenderingsnota is gericht aan het coördinatieplatform AGNAS (C-AGNAS). Op basis van deze agenderingsnota dient C-AGNAS te beslissen over de opname van het gebied op het gebiedsgericht programma 2026. Indien het gebied opgenomen wordt op het gebiedsgericht programma, zal het Departement Omgeving een voorstel van startnota uitwerken in functie van een beslissing van de Vlaamse Regering over het opstarten van een geïntegreerd planningsproces.

2 Situering en doelstellingen

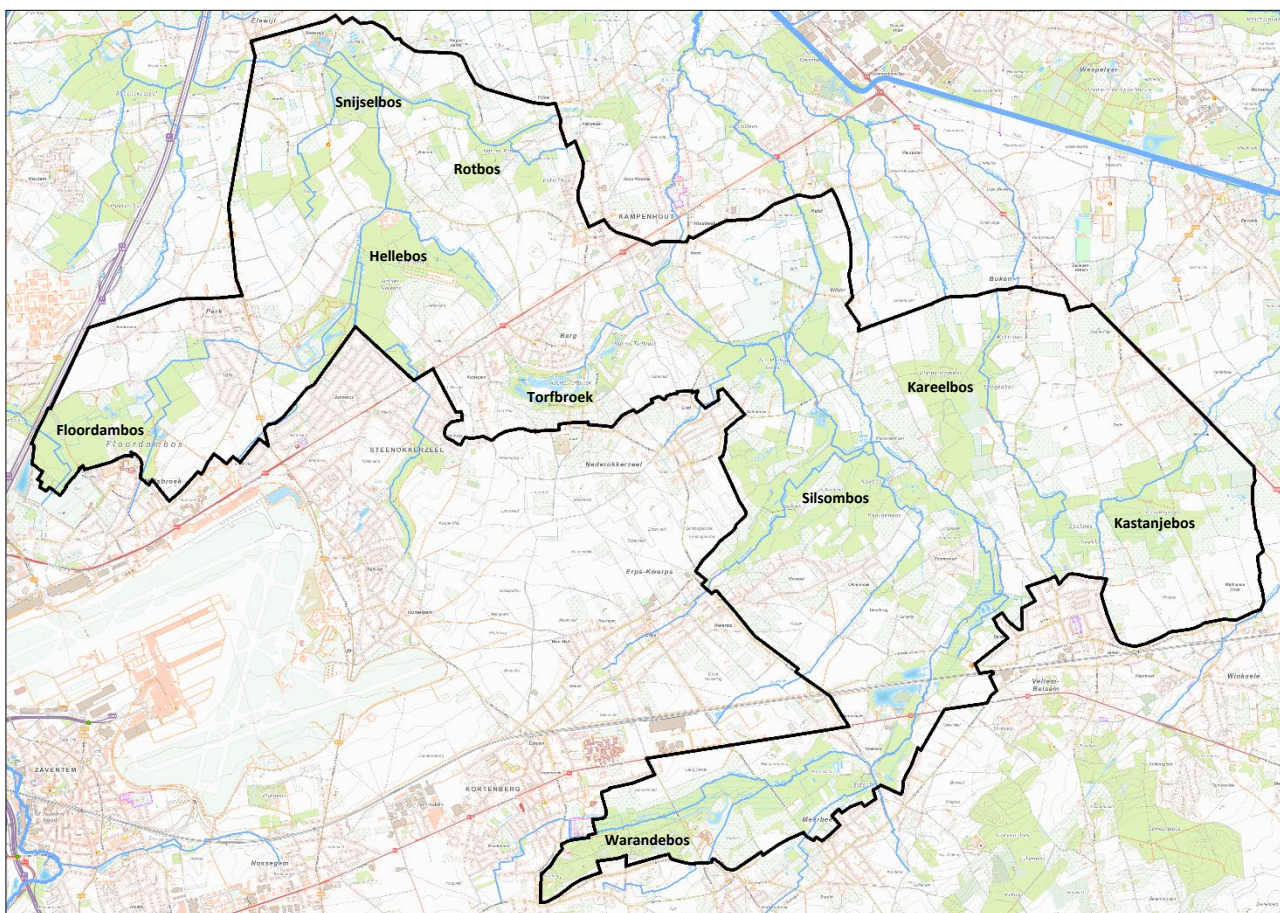
2.1 Situering

Het voorgesteld onderzoeksgebied voor het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan omvat het gebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Herent. Het omvat de Midden-Brabantse Natura 2000-beekvalleien en -boscomplexen tussen Brussel en Leuven. Het omvat onder meer de zgn. 'Groene Vallei Midden-Brabant' (vallei van de Weesbeek en Molenbeek met de natuurcomplexen Torfbroek, Silsombos-Kareelbos-Kastanjebos) en de beboste vallei met bovenlopen van de Barebeek (Floordambos, Hellebos, Snijlselbos, Rotbos).

Het wordt begrensd door:

- in het westen door de kernen van Kortenberg, Erps-Kwerps, Nederokkerzeel, Steenokkerzeel, Melsbroek, de E19, de kern van Perk en de Tervuursesteenweg (N227);
- in het noorden door kern van Elewijt, de Kampenhoutsebaan, de kern van Kampenhout, de Aarschotsebaan, de kern van Relst, het landbouwgebied van Buken en de kern van Buken;
- in het oosten door de N26 en de kernen van Herent en Winksele;
- in het zuiden door de bebouwde kernen van Veltem-Beisem, Meerbeek en Everberg.

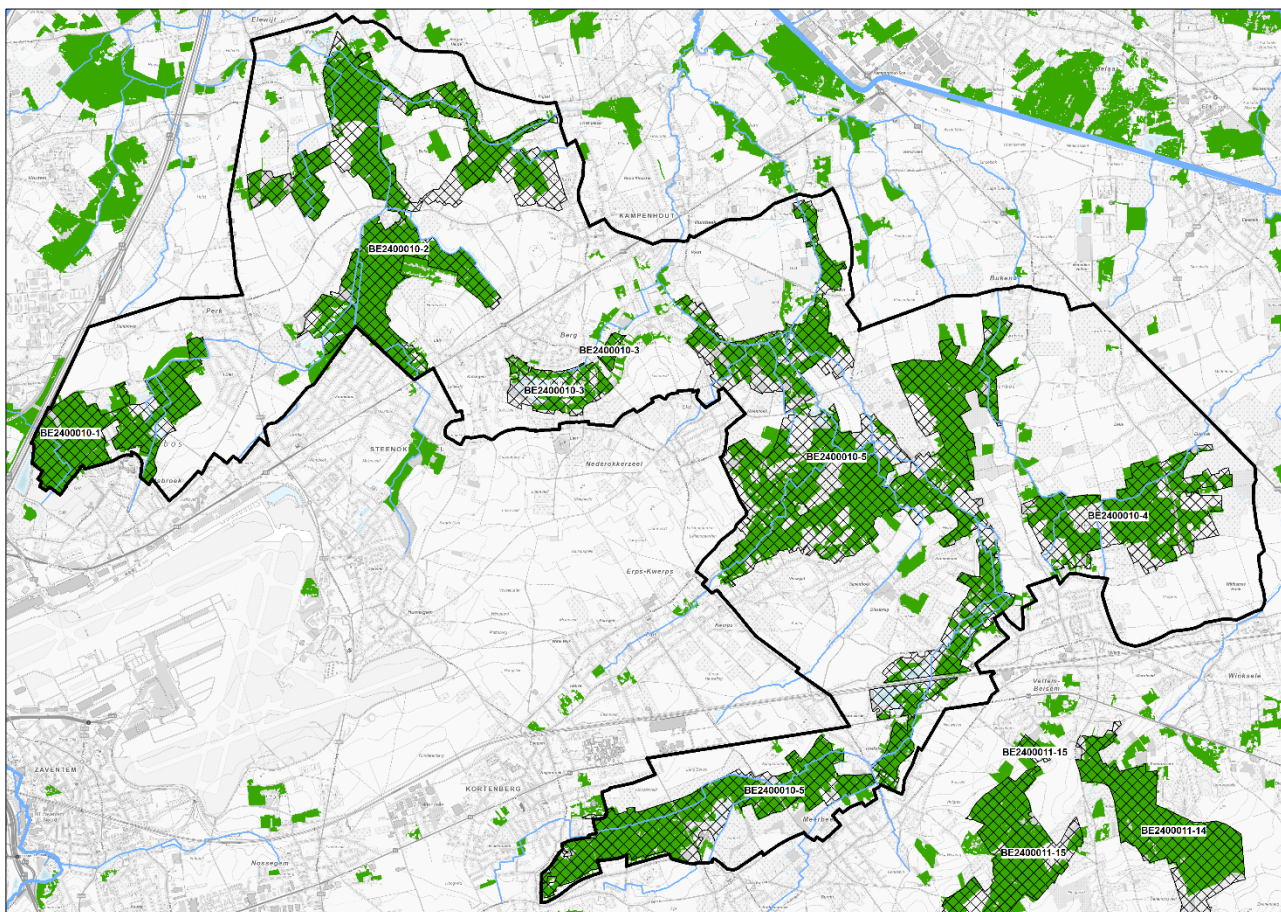
Figuur 2-1. Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied omvat vijf deelgebieden van het habitatrichtlijngebied BE2400010 "Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem":

- BE2400010-1 Floordambos
- BE2400010-2 Hellebos-Snijlselbos-Rotbos
- BE2400010-3 Torfbroek;
- BE2400010-4 Kastanjebos;
- BE2400010-5 Weesbeek- en Molenbeekvallei (met Warandebos, Silsombos en Kareelbos);

Figuur 2-2. Natura 2000-gebieden en bestaande bossen

2.2 Plandoelstelling

De gebiedsgerichte geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor de regio Zenne-Dijle-Pajottenland stelt dat de valleien van de Molenbeek, Weesbeek en Barebeek structuurbepalend zijn voor deze deelregio. Ze vormen de basis voor de natuurlijke structuur. De aaneengesloten bos- en natuurgebieden in deze valleien, waaronder het ecologisch zeer waardevolle moerasgebied 'Het Torfbroek', dienen versterkt en gebufferd te worden. De aaneengesloten landbouwgebieden tussen deze valleien zijn structuurbepalend en belangrijk voor het open karakter van het landschap. Onderlinge natuurverbindingen en unieke hydrologische relaties worden behouden, hersteld en ontwikkeld. Verspreid voorkomende kasteelparken worden versterkt als landschappelijke entiteiten.

De valleien van de Molenbeek-Weesbeek en Weissetterbeek vormen relatief gave aaneengesloten valleilandschappen met belangrijke ecologische kwaliteiten van internationaal belang. In grote delen van deze beekvalleien staat het behoud en de ontwikkeling van de natuur- en waterbergingsfunctie voorop. De bovenlopen van de Barebeek vormen groen linten in het landschap die natuur- en bosgebieden en kasteelparken met elkaar verbinden en waar landbouw, natuur, bos en waterberging verweven voorkomen en afgestemd worden op de natuurlijke en landschappelijke waarde van de vallei en de waterbeheerfuncties.

Op basis van de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor de regio Zenne-Dijle-Pajottenland kunnen volgende plandoelstellingen geformuleerd worden:

- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte.
- Samenhangende bos- en parkcomplexen behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen
- Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor natuurlijke waterberging.
- Behoud en versterking van gevarieerde halfopen valleilandschappen met ruimte voor natuurlijke waterberging.
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen.
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Zenne-Dijle-Pajottenland daarvoor is uitgewerkt;
- de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 over de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in de regio Zenne-Dijle-Pajottenland en het operationeel uitvoeringsprogramma Zenne-Dijle-Pajottenland waarin de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van bijkomende natuur- en bosgebieden i.f.v. de realisatie van het VEN-IVON en de Natura 2000-doelen voorzien is;
- de beslissingen van de Vlaamse Regering over de vaststelling van de Europese natuurdoelen voor de speciale beschermingszones en de PAS, het stroomgebiedbeheerplan Schelde en Maas 2022-2027 en de Blue Deal 2025-2029.

3 Relatie met beleidsplannen en onderzoeken

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

3.1.1 De bindende bepalingen¹

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: 'Vlaanderen open en stedelijk'

Met de metafoor 'Vlaanderen, open en stedelijk' wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

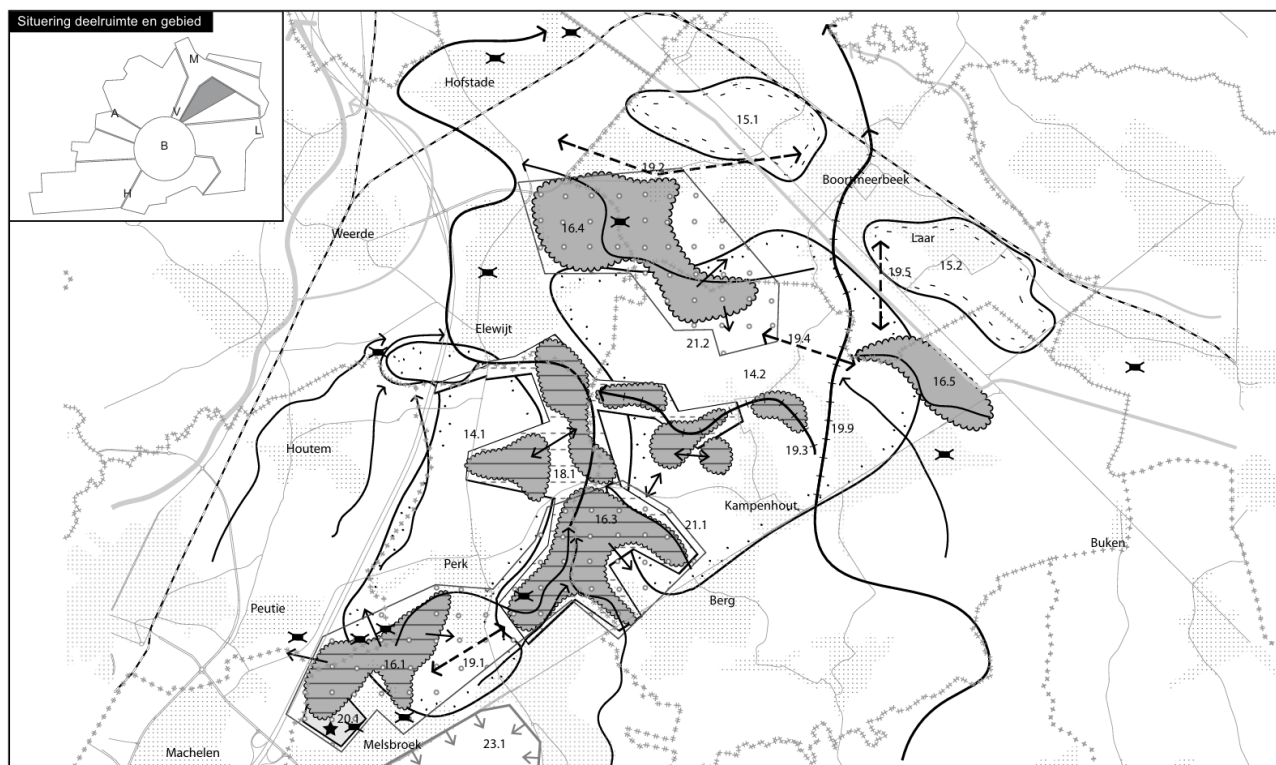
Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen.

Het afbakeningsproces in de regio Zenne-Dijle-Pajottenland

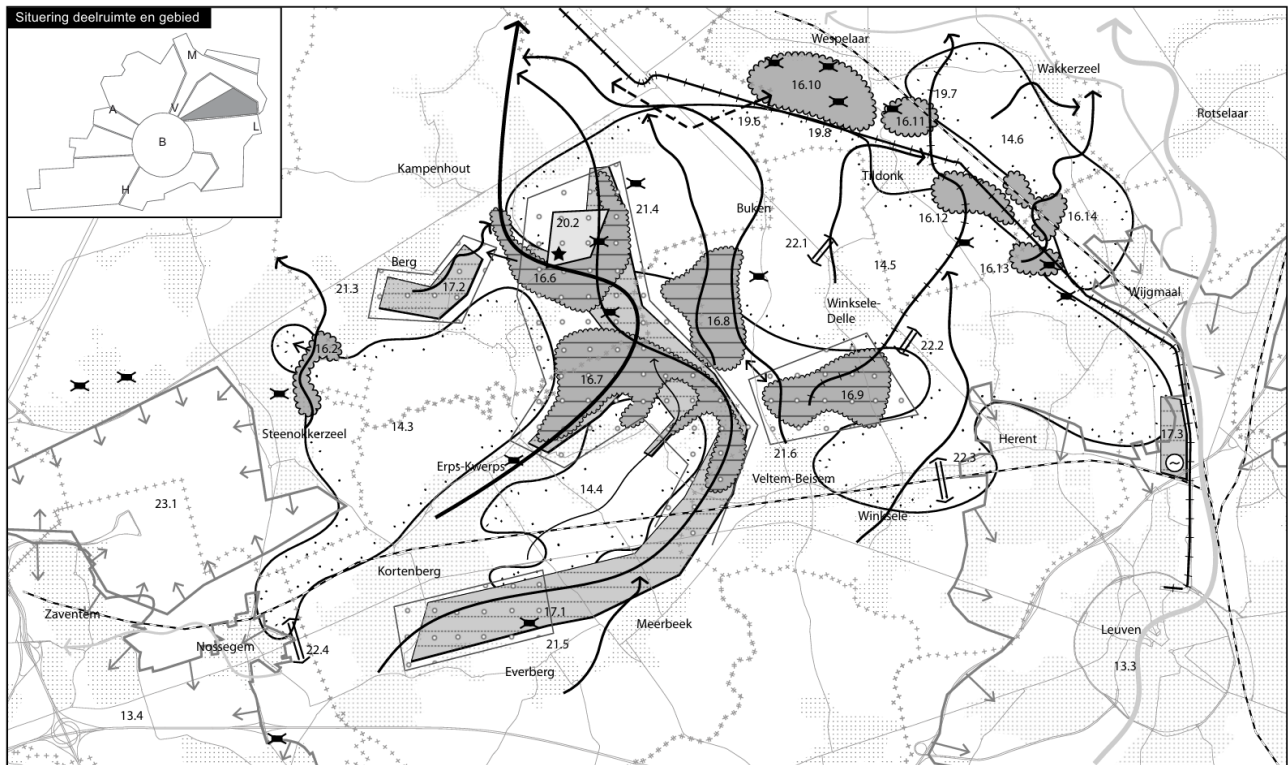
Voor de buitengebiedregio Zenne-Dijle-Pajottenland werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2008. De Vlaamse Regering nam op 24 april 2009 kennis van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en keurde het operationeel uitvoeringsprogramma goed.

De visie op de gewenste ruimtelijk structuur van de open ruimte wordt aangegeven op basis van ruimtelijk concepten die grafisch gesynthetiseerd zijn in een structuurschets.

Figuur 3-1. Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Zenne-Dijle-Pajottenland (Akker- en tuinbouwgebied rond Kampenhout – noordelijk deel)

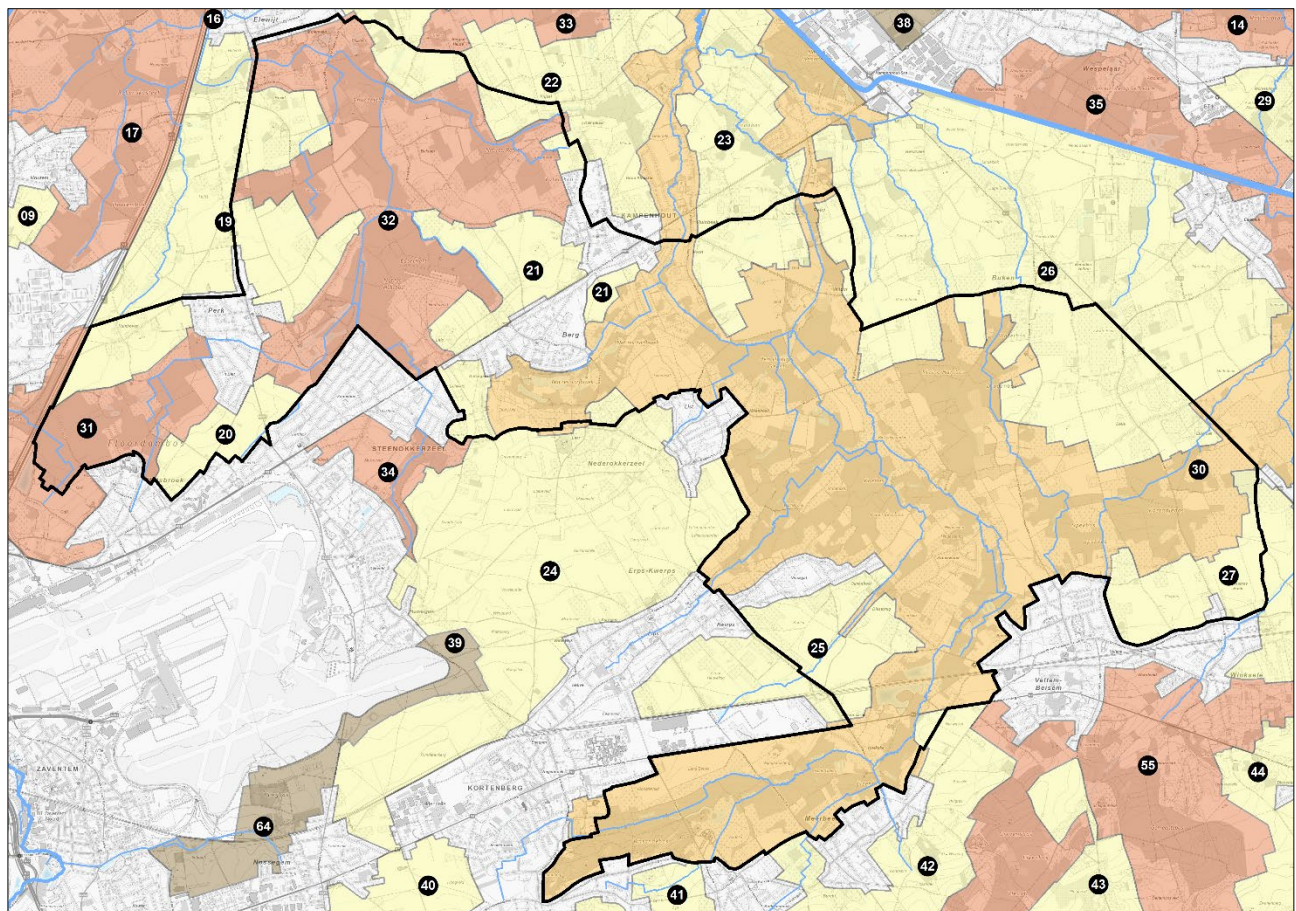

Figuur 3-2. Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Zenne-Dijle-Pajottenland (Akker- en tuinbouwgebied rond Kampenhout – zuidelijk deel)

Samen met de ruimtelijke visie keurde de Vlaamse Regering ook de beleidsmatige herbevestiging goed van de bestaande gewestplannen voor ca. 44.900 ha agrarisch gebied in de regio Zenne-Dijle-Pajottenland én een operationeel uitvoeringsprogramma voor de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in de regio.

Figuur 3-3. Uitsnede Operationeel uitvoeringsprogramma Zenne-Dijle-Pajottenland

Het plan omvat (delen van) volgende actiegebieden uit het operationeel uitvoeringsprogramma Zenne-Dijle-Pajottenland:

- Gebied 19. Landbouwgebied van Perk-Ellewijs. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 20. Landbouwgebied van Melsbroek. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 21. Landbouwgebied van Berg-Kampenhout. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 22. Landbouwgebied Bergse Heide-Kampenhout. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 23. Landbouwgebied Ruisbeek-Relst. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 24. Landbouwgebied van Steenokkerzeel-Nederokkerzeel-Erps. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 25. Landbouwgebied Kwerps-Beisem. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 26. Landbouwgebied Buken-Tildonk. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 27. Landbouwgebied Veltem-Winksele. Beleidsmatig bevestigen van de bestaande bestemmingen voor landbouw, natuur en bos op het gewestplan.
- Gebied 30. Vallei van Weesbeek-Molenbeek, Kastanjebos-Kareelbos-Silsombos. Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor:
 - het versterken van de natuur- en bosstructuur in de vallei van de Molenbeek-Weesbeek (richtcijfer bosuitbreiding ca. 10 ha);
 - het hernemen van de agrarische bestemming voor de aangrenzende landbouwgebieden
- Gebied 31. Floordambos. Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor:
 - het versterken van de natuur- en bosstructuur in de omgeving van het Floordambos (richtcijfer bosuitbreiding ca. 18 ha);
 - het hernemen van de agrarische bestemming voor de aangrenzende landbouwgebieden.
- Gebied 32. Vallei van de Barebeek, Hellebos-Vossekot-Snijselsbos-Bulsom. Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor:
 - het versterken van de natuur- en bosstructuur in de omgeving van Hellebos-Driebunders-Bulsom (richtcijfer bosuitbreiding ca. 45 ha);
 - het hernemen van de agrarische bestemming voor de aangrenzende landbouwgebieden.

Het operationeel uitvoeringsprogramma Zenne-Dijle-Pajottenland formuleerde aldus in totaal een richtcijfer van 73 ha bosuitbreiding voor het plangebied.

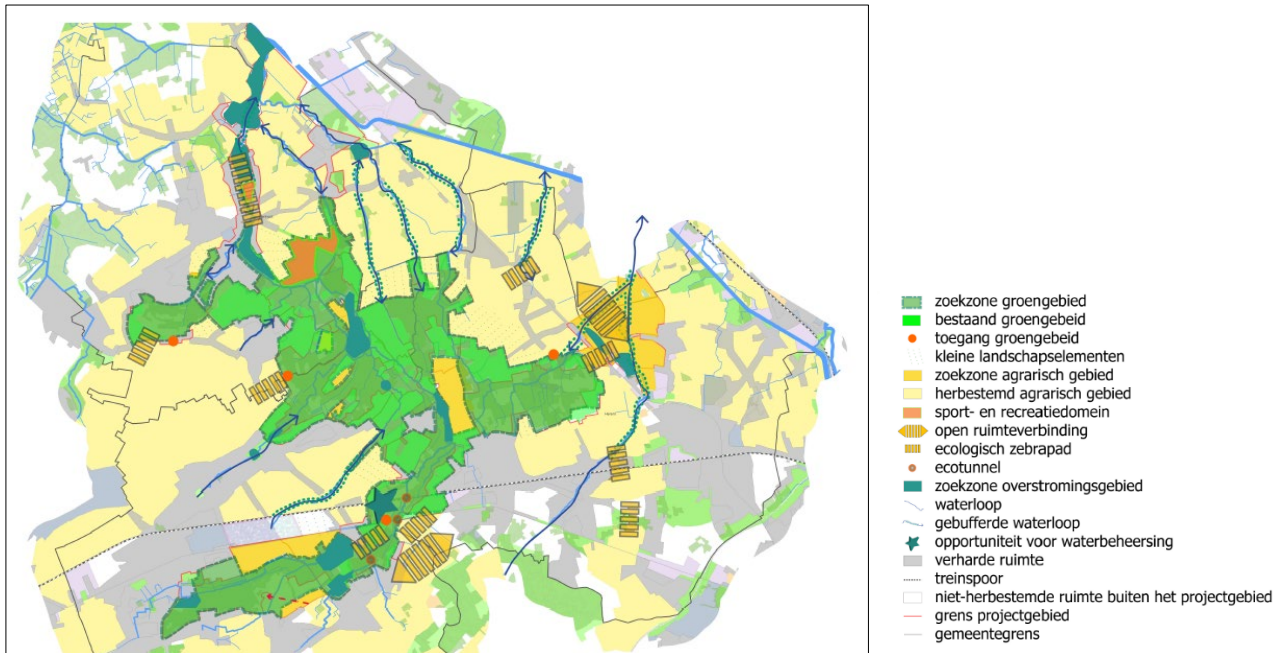
3.1.4 Strategisch project Groene Bekken van de Weesbeek

In uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen erkende en subsidieerde het Departement Omgeving van 2008 tot 2011 het strategisch project Groene Bekken van de Weesbeek². Regionaal Landschap Dijleland werkte in samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij, de gemeenten Herent, Kampenhout en Kortenberg aan het de bescherming en de ontwikkeling van de open ruimte in de vallei van de Weesbeek en zijlopen.

Er werd een visiekaart en actieprogramma uitgewerkt. De visie is een verdere uitwerking van de ruimtelijke concepten zoals uitgewerkt voor in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur voor de regio Zenne-Dijle-Pajottenland en zet o.a. in op het realiseren van een beter integraal waterbeheer, het versterken van de natuur- en bosstructuur door de Natura 2000-boscomplexen met elkaar te verbinden en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en recreatieve ontsluiting.

² <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/ruimtelijk-beleid-en-planning/gebiedsontwikkeling/strategische-projecten-rsv/groene-bekken-van-de-weesbeek>

Figuur 3-4. Visiekaart strategisch project Groene Bekken van de Weesbeek (2011)

3.2 Natura 2000 – PAS-stikstofsanering

Het onderzoeksgebied omvat de vijf deelgebieden van het habitatrictlijngebied BE2400010 “Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem”.

Voor het valleigebied Kampenhout zijn er specifieke natuurdoelen voor o.m. bossen, graslanden en moerasvegetaties.

Voor het realiseren van de oppervlakte- en kwaliteitsdoelen voor de (natte) grasland- en moerasvegetaties is vooral het hydrologisch herstel op landschapsniveau van de beekvalleistrukturen waaraan ze verbonden zijn noodzakelijk.

De boshabitattypes komen momenteel vaak in een gedeeltelijke aangetaste staat van instandhouding voor. Voor veel habitattypische soorten (waaronder zwarte specht en tal van vleermuizen) zijn deze bossen te versnipperd met randeffecten als rustverstoring en genetische isolatie tot gevolg. Er zijn o.a. onvoldoende mantel- en zoomvegetaties aanwezig. Zowel op vlak van structurele verbondenheid als op vlak van kwaliteit zijn er dus verbeteringen nodig aan de boshabitats.

De bestaande oppervlakte aan Europese boshabitattypen moet toenemen deels door omvorming van bestaande bossen en deels door effectieve bosuitbreiding. Volgende specifieke doelstellingen inzake bosuitbreiding zijn geformuleerd in de vastgestelde Natura 2000-doelen:

- Wintereiken- of eiken-haagbeukbossen (9160): Behoud van de huidige 275 ha en oppervlaktetoename tot 375 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 40 ha. De toename gebeurt in de deelgebieden Kastanje-, Kareel-, Snijsels- en Silsombos (deelgebieden 2, 4, 5a en 5b). De bosuitbreiding mag niet ten koste gaan van regionaal belangrijke biotopen in de graslandsfeer, er moet voldoende afwisseling met open biotopen bewaard blijven. Kwaliteitsverbetering tot een goede staat van instandhouding volgens LSVI-normen en vermindering van de verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities.
- Alluviale elzenbroekbossen (91E0): Behoud van de huidige 248 ha en oppervlaktetoename naar 320 ha, met als richtwaarde voor bosuitbreiding 32 ha. Bij de omvorming van de huidige populierenbossen in de deelgebieden 1, 2, 3 en 5b (Floordam-, Helle-, Snijsels- en Silsombos) moet er aandacht voor zijn dat op de meest kansrijke plaatsen voor hooilandherstel geen boshabitats (maar 6410, 6510) nagestreefd/gerealiseerd worden; op plaatsen waar nog relictten van blauwgrasland (6410) aanwezig zijn of de potenties voor dit habitatype hoog zijn, krijgt omvorming naar 6410 voorrang op omvorming naar 91E0. Kwaliteitsverbetering tot een goede staat van instandhouding volgens LSVI-normen en vermindering van de verzurende of eutrofiërende atmosferische deposities.
- Eiken-beukenbossen (9120). Behoud van de huidige 165 ha en oppervlaktetoename tot 175 ha, met richtwaarde voor bosuitbreiding 0 ha. Het gebeurt door omvorming van naaldboutbestanden in Snijselsbos (deelgebied 2b), aansluitend bij bestaande boskernen.

De prioritaire inspanningen omvatten realiseren van goed ontwikkelde mantelzoomvegetaties rond de bossen, bufferen van kwetsbare habitattypes, herstel van blauwgraslanden, verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit in

de Molen- en Weesbeek en Lipsebeek, het tegengaan van verdroging van grondwaterafhankelijke graslanden en moerasvegetaties, ontsnippering van het bosareaal bij Kastanje- en Silsombos en in bepaalde mate ook nabij Floordam- en Snijsselsbos.

In de PAS is binnen het luik stikstofsanering ingeschreven dat er een hydrologisch herstel op landschapsniveau via een geïntegreerd project gerealiseerd moet worden in volgende (deel)gebieden:

- BE2400010-A Torfbroek
- BE2400010-B Floordambos-Hellebos-Snijsselsbos
- BE2400010-C Weesbeek- en Molenbeekvallei
- BE2400010-D Kastanjebos

In de PAS-gebiedsanalyse³ zijn volgende knelpunten en herstelmaatregelen aangegeven:

- De grondwaterafhankelijke vegetaties zijn erg kwetsbaar voor verdroging en verontreiniging en zijn sterk onderhevig aan randinvloeden. Zowel op vlak van structurele verbondenheid als op vlak van kwaliteit zijn verbeteringen nodig aan de boshabitats.
- Het verbeteren van de grondwaterkwaliteit en het uitbreiden en met elkaar verbinden geïsoleerde fragmenten zijn belangrijke maatregelen. De aanleg van schermbossen en het realiseren van bufferende mantelzoomvegetaties is nodig om de instroom van stikstof te beperken.
- Voor de valleibossen is een verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater noodzakelijk.

In functie van de Natura 2000-doelen moet het GRUP Valleien en bossen Midden-Brabant de realisatie van 72 ha effectieve bosuitbreiding mogelijk maken, voornamelijk via het met elkaar verbinden van de boscomplexen Silsombos-Kareelbos-Kastanjebos i.f.v. het herstel van de historische bosstructuur.

De in 2014 in de Natura 2000-doelen aangegeven 72 ha bosuitbreiding (verdeeld over verschillende bostypes) komt qua grootte overeen met het richtcijfer van 73 ha bosuitbreiding (verdeeld over verschillende boscomplexen) dat in 2009 in het operationeel uitvoeringsprogramma regio Zenne-Dijle-Pajottenland is aangegeven. Er moet verder nagegaan worden of via de verdeling aangegeven in het operationeel uitvoeringsprogramma effectief invulling gegeven kan worden aan de doelen per boshabitattype cfr. de Natura 2000-doelen.

3.3 LIFE Green Valleys

Natuurpunt nam in 2014 het initiatief voor een gebiedsgerichte samenwerking tussen de verschillende terreinbeherende instanties rond het natuurbeheer in de verschillende deelgebieden van het habitatrichtlijngebied BE2400010 “Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenbergh en Veltem” onder de noemer natuurpark “De Groene Vallei Midden-Brabant”.

Dat leidde in 2018 onder meer tot het LIFE Green Valleys-project (LIFE17 NAT/BE/00445), gefinancierd door het LIFE programma van de Europese Commissie. In het kader van de LIFE-project werd in 2022 een ecohydrologische studie⁴ voor het gebied uitgevoerd en werden een reeks natuurherstelprojecten uitgevoerd. Het door de Europese Commissie gefinancierde project loopt nog tot augustus 2026.

3.4 Stroomgebiedbeheerplan

Binnen het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 voor de Schelde zijn de verschillende acties van het bekkenspecifieke deel voor het Dijle-Zennebekken van toepassing.

Het afstroomgebied van de Weesbeek is aangeduid als speerpuntgebied type 2 (goede toestand in 2027 mits uitvoering acties SGBP3). De waterkwaliteit van de Weesbeek (speerpuntgebied type 2) is momenteel ontoereikend, voornamelijk door de te hoge fosforconcentratie. Een aantal belangrijke rioleringsprojecten dienen nog uitgevoerd te worden. Ook diffuse verontreiniging via erosie of vanuit landbouwpercelen speelt een rol. Biologisch scoort de Weesbeek wel al vrij goed. Zowel de Weesbeek als de Molenbeek hebben een zeer groot ecologisch potentieel. Beide waterlopen stromen door habitatrichtlijngebied. De structuurkwaliteit zelf kan wel nog sterk verbeterd worden. In het stroomafwaartse deel komen wel nog waardevolle trajecten voor. Ook de sanering van de verschillende vismigratieknelpunten, waaronder enkele molens (bv. de Heersemolen in Veltem-Beisem), is wenselijk. De visindex scoort momenteel dan ook nog ontoereikend.

Verschillende bewoonde zones in het valleigebied (bijvoorbeeld Terbronnen, Zonnemoud...) kampen geregeld met wateroverlast. Onderzoek wees uit dat de zones die hydrologisch het meest geschikt zijn voor waterberging ecologisch

³ https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/14590853/Wouters_DeBecker_Thomaes_2018_PASgebiedsanalyseBE2400010ValleigebiedTussenMelsbroekKampenhoutKortenberghVeltem.pdf

⁴ <https://www.natuurpunt.be/system/files/2024-08/Ecohydrologische%20studie%20Life%20Green%20Valleys%202022.pdf>

zeer waardevol zijn en te kwetsbare specifieke, op Europees en Vlaams niveau beschermde, habitats herbergen om als overstromingsgebied te kunnen fungeren. Bestrijding van wateroverlast via zoeken naar alternatieve locaties voor waterberging, bevorderen van infiltratie, erosiebestrijdingsmaatregelen... is dan ook een belangrijk streefdoel in deze regio.

Niet alleen wateroverlast vormt een knelpunt. In de zomer staan de bovenlopen van de Weesbeek ook vaak droog. Daarom moet gewerkt worden aan maatregelen om waterconservering en infiltratie te bevorderen.

Het SGBP 2022-2027 voorziet als acties:

- structuurherstel en sanering vismigratie (actie 4B_E_0359 en 8A_E_0354) met realisatie van bijkomende waterbergingscapaciteit in de vallei van de Barebeek. De bovenlopen van de Barebeek hebben op veel plaatsen nog een slechte structuurkwaliteit. Structuurherstel kan de ecologische waarde van deze waterloopjes het behalen van de goede toestand bevorderen. In het managementplan voor het Natura 2000-gebied is de actie 'Opstarten en uitvoeren van een project rond verbetering van structuurkwaliteit van het bekenstelsel in Floordambos' opgenomen, die deel uitmaakt van deze acties.
- tegengaan van verdroging in het Hellebos (actie 4B_B_0328) door op basis van ecohydrologisch onderzoek de waterbalans te herstellen.
- een gebiedsgericht project (actie 5A_A_0012) ter bevordering van de waterconservering en aanvulling van de grondwaterlagen in het afstroomgebied van de Weesbeek en Leibeek-Laakbeek. Dit project omvat o.a. de uitvoering van de acties uit de (bestaande of in opmaak zijnde) hemelwater- en droogteplannen van Kortenberg, Kampenhout en Herent.
- het uitvoeren van de erosiebestrijdingsplannen in afstroomgebied van de bovenloop van de Weesbeek (actie 8B_A_0127)

3.5 Programma Meer Bos

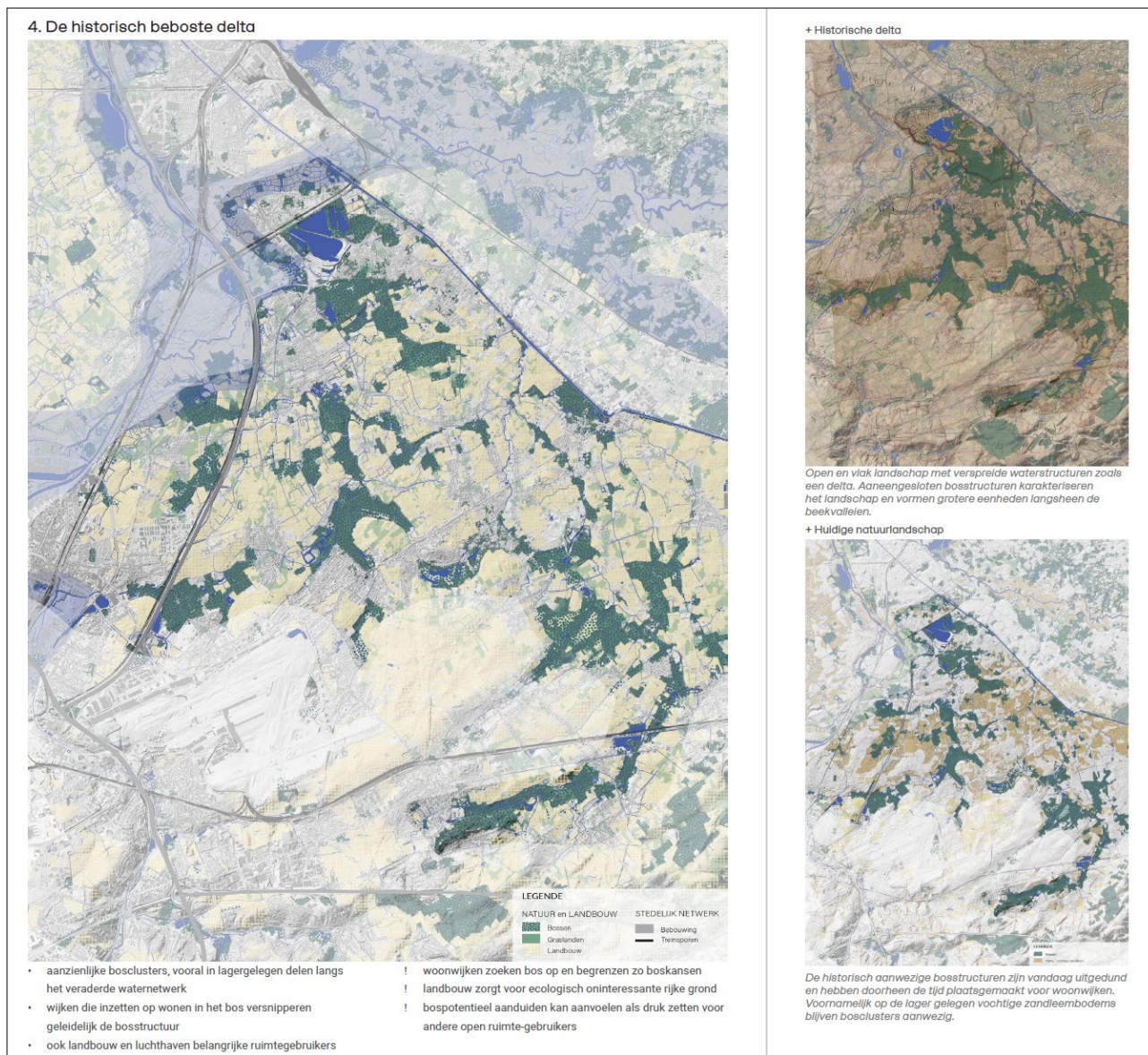
In functie van doelstelling uit het Vlaamse Regeerakkoord om tegen 2030 10.000 ha nieuw bos te realiseren is de Bossalliantie opgericht. Het realiseren van de openstaande bosuitbreidingsdoelen binnen de habitatrichtlijngebieden wordt vanuit de bosalliantie procesmatig ondersteunt via een stimulerend beleid en via geïntegreerd ontwerpend onderzoek.

Voor de ruime regio in de noordrand rond Brussel werd in 2024 in opdracht van het Agentschap Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij en het Departement Omgeving een ontwerpend onderzoek bosuitbreiding uitgevoerd door Atelier Horizon. In dit onderzoek is een landschapsvisie en bosuitbreidingsstrategie voor de noordrand van Brussel uitgewerkt. De concrete potenties voor bosuitbreiding werden in deze studie per deelzone gedetailleerd in beeld gebracht.

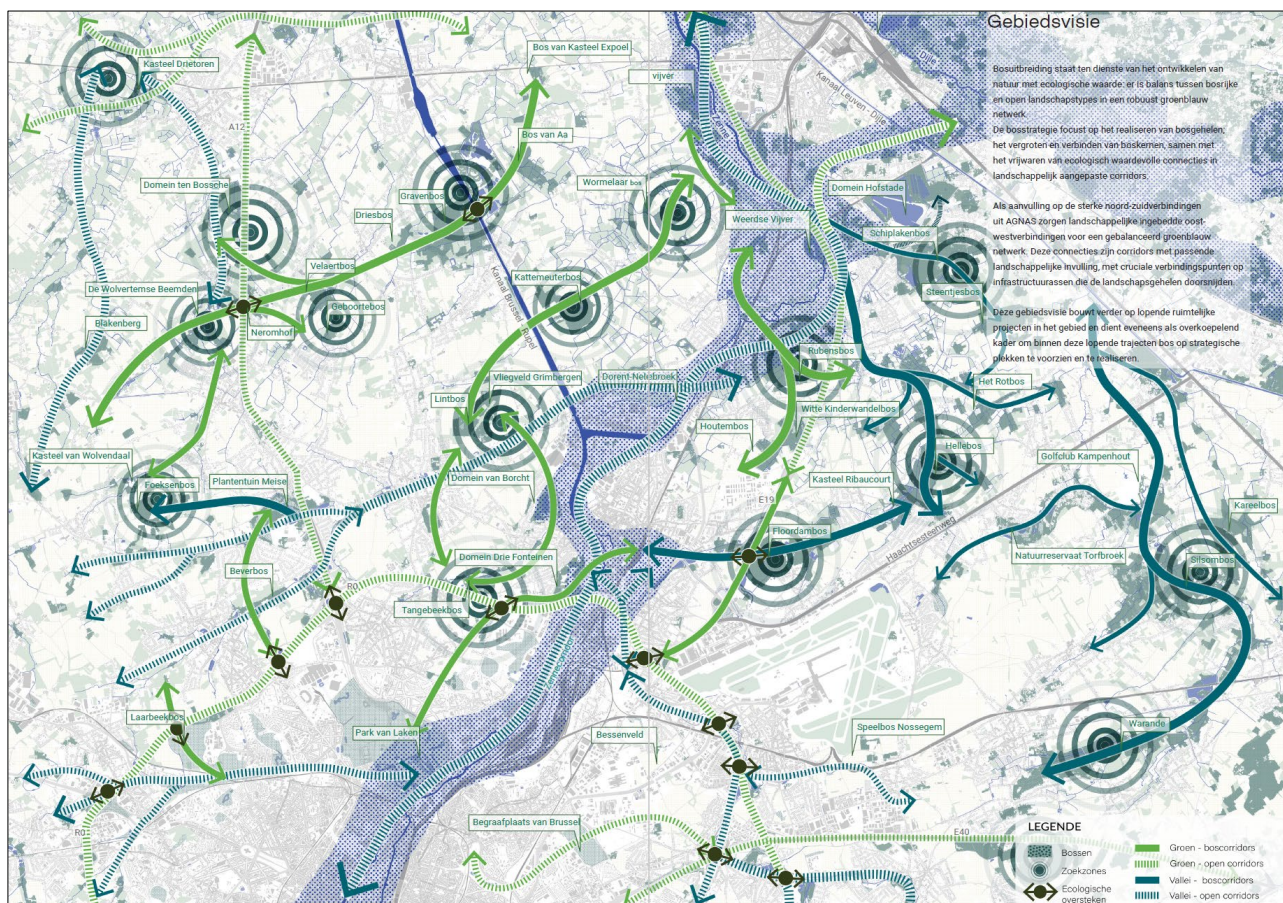
De vallei van de Weesbeek maakt binnen dit onderzoek deel uit van het deelgebied "De historische beboste delta".

De studie geeft aan dat er in deze historisch beboste delta ruimte is voor het verruimen en verbinden van bosgebieden zoals Floordambos-Hellebos-Snijselbos en Kastanjebos-Silsombos-Kareelbos. Binnen deze delta zijn plekken voor andere bestemmingen te omlijnen en vrijwaren als openruimte kamers waaromheen een grote zoekzone voor bosuitbreiding langs de randen van de historische boskernen mogelijk is.

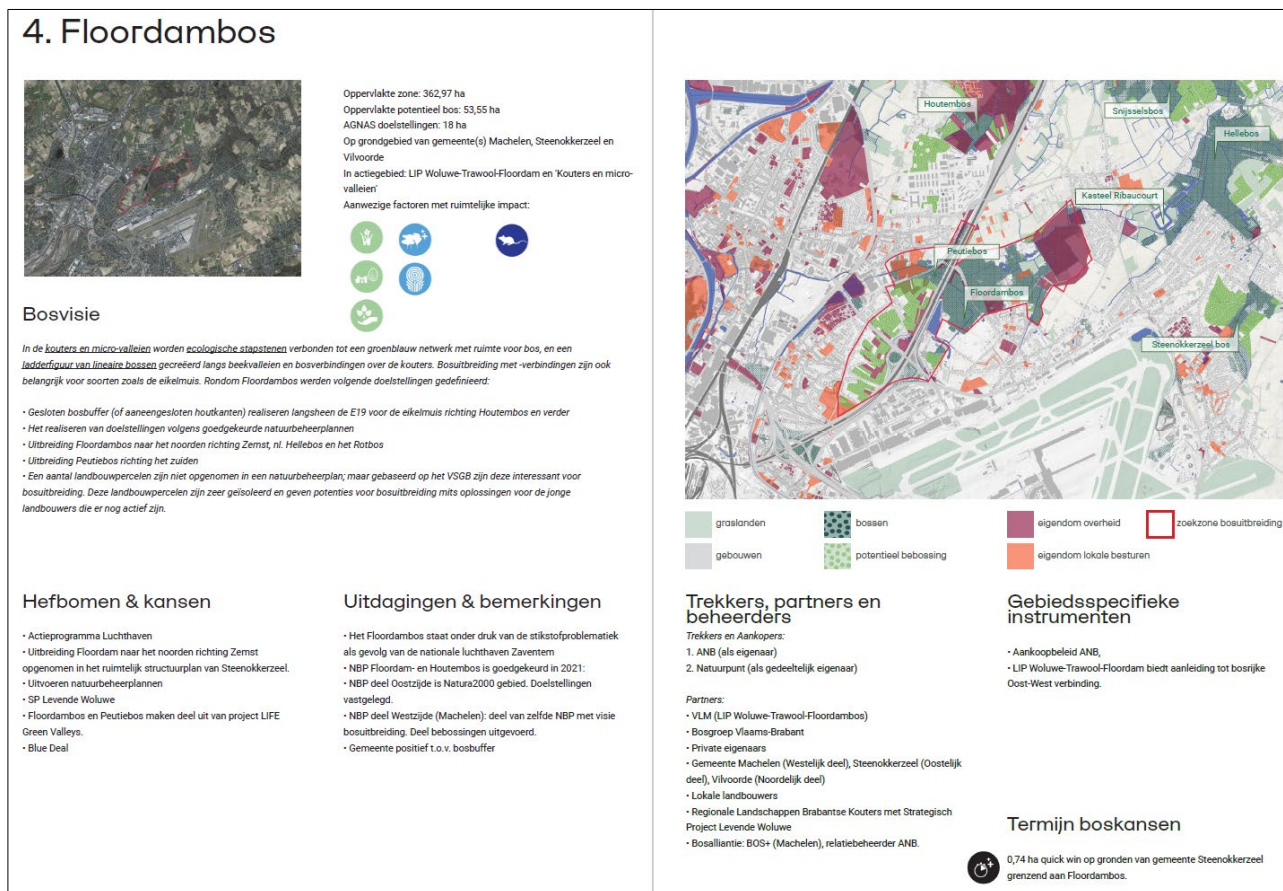
Figuur 3-5. Meer bos in de Noordrand rond Brussel: landschapsanalyse

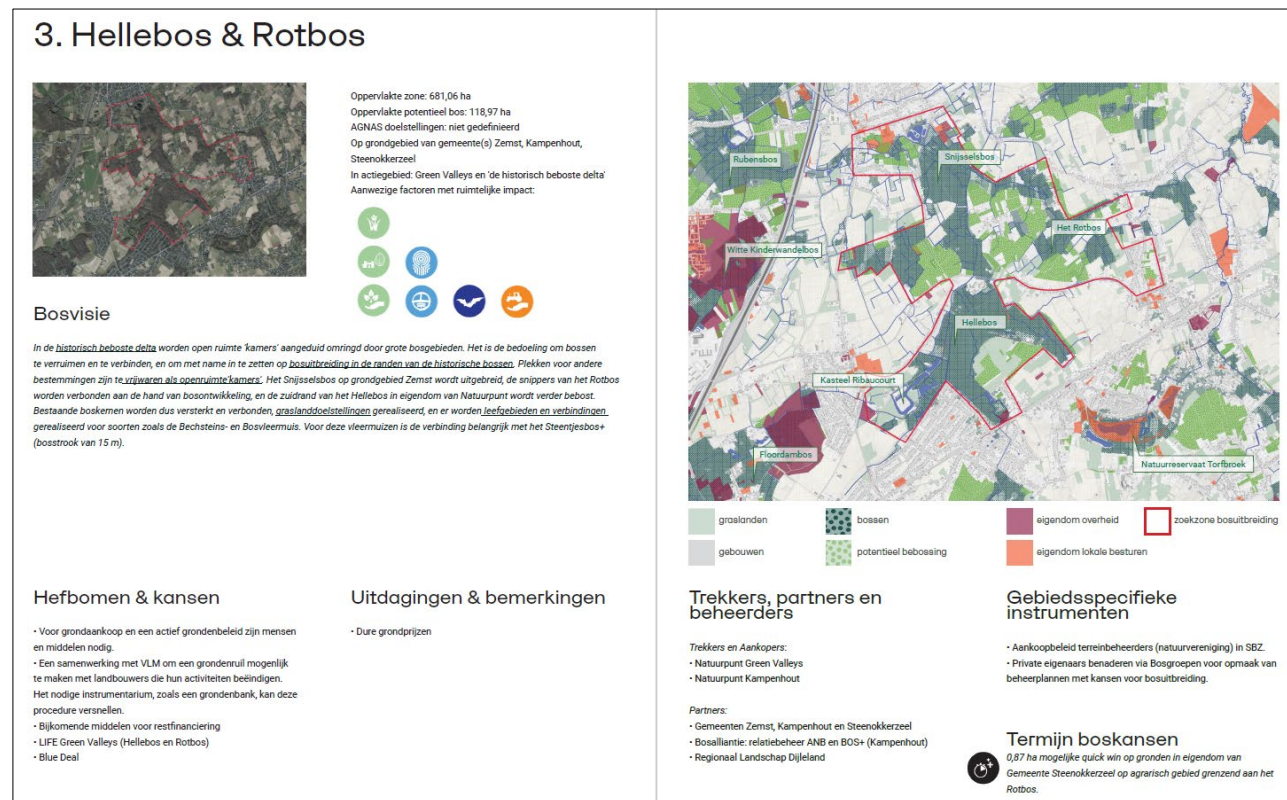
Figuur 3-6. Meer bos in de Noordrand rond Brussel: gebiedsvisie

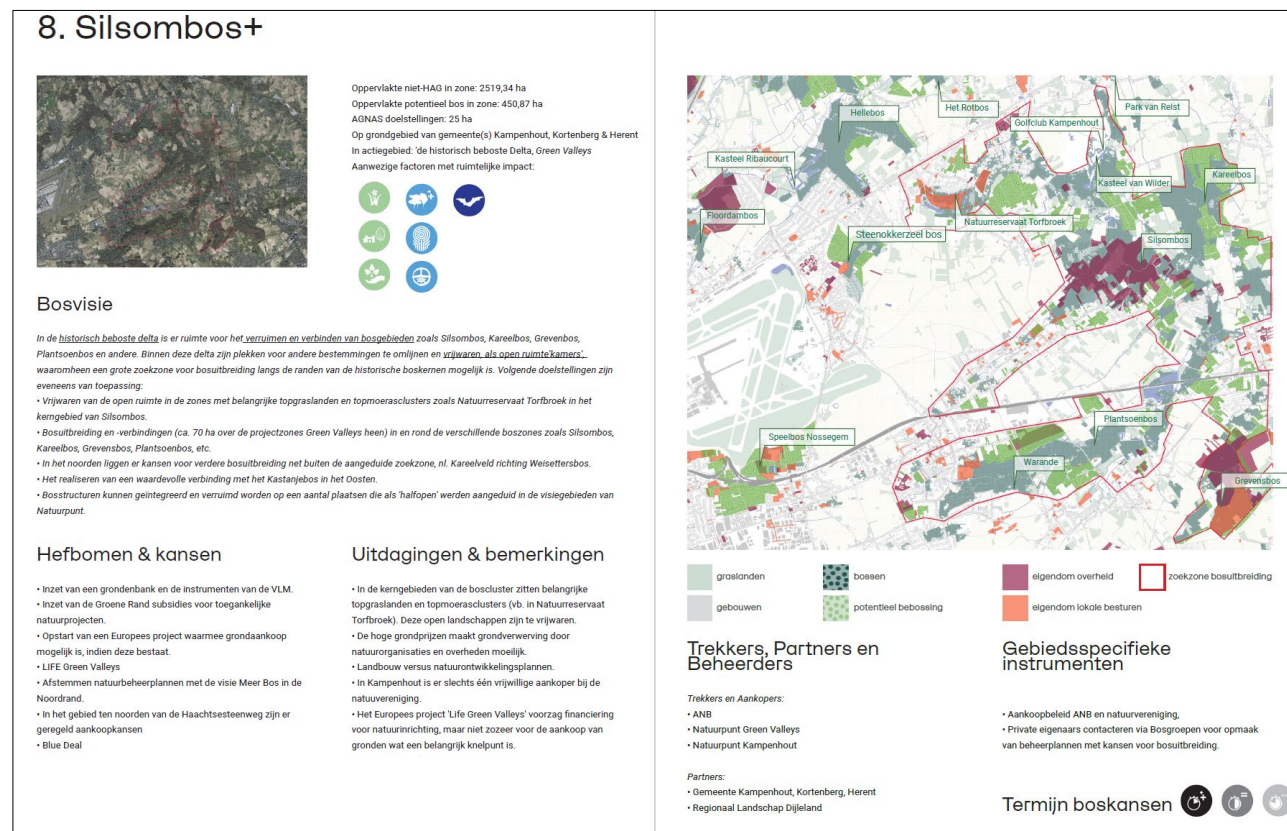
Figuur 3-7. Meer bos in de Noordrand rond Brussel: bosvisie deelgebied Floordambos

Figuur 3-8. Meer bos in de Noordrand rond Brussel: bosvisie deelgebied Hellebos en Rotbos

Figuur 3-9. Meer bos in de Noordrand rond Brussel: bosvisie deelgebied Silsombos+

3.6 Onroerenderfgoedbeleid

Binnen het onderzoeksgebied zijn het Floordambos, het Torfbroek en Domein Ter Bronnen beschermd als cultuurhistorisch landschap.

Er zijn (nog) geen vastgestelde landschapsatlasrelicten. In de wetenschappelijke inventaris landschappelijk erfgoed zijn volgende gebieden als “landschappelijk geheel” aangeduid:

- Kastanjebos⁵
- Silsombos en omgeving⁶
- Kasteeldomein de Merode en omgeving⁷
- Torfbroek en Ter Bronnen⁸
- Floordambos en kasteel de Ribaucourt⁹

Indien deze opgenomen worden als landschapsatlasrelict in de landschapsatlas, zullen ze via het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan aangeduid kunnen worden als erfgoedlandschap.

⁵ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135096>

⁶ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135079>

⁷ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135116>

⁸ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134080>

⁹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135077>

4 Motivering van de agendering

4.1 Toetsing beleidsmatige prioriteiten

In onderstaande tabel wordt het voorstel getoetst aan de inhoudelijke prioriteiten voor het AGNAS-programma.

Prioriteit	Beoordeling
Natura 2000	Het onderzoeksgebied omvat het habitatrictlijngebied BE2400010 “Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem” met openstaande doelen inzake bosuitbreiding en natte valleinatuur. In 2018 ging het project LIFE Green Valleys binnen dit SBZ-gebied van start (gefinancierd door het LIFE programma van de Europese Commissie; projectpartners zijn o.m. Natuurpunt en ANB). In 2020 werd een ecohydrologische studie voor het gebied afgewerkt (https://www.natuurpunt.be/system/files/2024-08/Ecohydrologische%20studie%20Life%20Green%20Valleys%202022.pdf) en een socioeconomische impactanalyse (https://www.natuurpunt.be/system/files/2024-08/SEIA%20LifeGreenValleys%202020.pdf) gemaakt. Het project zette in op natuurherstel binnen de reeds bestaande reservaatgebieden en werd afgerond in augustus 2025.
Stikstofsanering	In de PAS is binnen het luik stikstofsanering ingeschreven dat er een hydrologisch herstel op landschapsniveau via een geïntegreerd project gerealiseerd moet worden in alle deelgebieden van het betrokken SBZ-H: BE2400010-A Torfbroek, BE2400010-B Floordambos-Hellebos-Snijselbos BE2400010-C Weesbeek- en Molenbeekvallei, BE2400010-D Kastanjebos. Aan te pakken knelpunten zijn beschreven in de PAS-gebiedsanalyse (https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/14590853/Wouters_DeBecker_Thomaes_2018_PASgebiedsanalyseBE2400010ValleigebiedTussenMelsbroekKampenhoutKortenbergVeltem.pdf) Het gaat om hydrologisch herstel i.f.v. grondwaterafhankelijke habitats, bufferen en herstellen van de bosstructuur (via schermbossen en met elkaar verbinden van ruimtelijk geïsoleerde kernen)
Meer Bos	Het GRUP Valleien en bossen Midden-Brabant draagt substantieel bij aan de doelstelling om tegen 2030 10.000 ha extra bos te realiseren. Binnen het GRUP wordt ruimte voorzien voor 72 ha effectieve bosuitbreiding cfr. de vastgestelde Natura 2000-doelen.
Blue Deal Natte Natuur Klimaatadaptatie LULUCF	Het hydrologisch herstel van de grondwaterafhankelijke natte natuur in de vallei van de Barebeek, Weesbeek en Molenbeek zijn prioritair aan te pakken acties.

4.2 Toetsing uitvoeringsgerichtheid

Het ANB en de terreinbeherende verenigingen zullen samen met de private landeigenaars in moeten staan voor het realiseren van de natuur- en bosuitbeidingsdoelen binnen de bijkomend af te bakenen natuur- en bosgebieden in samenwerking met de bosgroepen en regionaal landschap. De gebiedscoalitie actief rond het natuurpark De Groene Vallei kan betrokken en ingezet worden voor het overleg met de lokale stakeholders in het gebied.

Om de bosdoelen waartoe de verschillende Vlaamse overheidsagentschappen zich geëngageerd hebben te kunnen realiseren, kan o.a. de in 2020 ingestelde Grondenbank Bebossing ingezet worden.

5 Preliminare werkhypothese voorgenomen plan

Op basis van de geformuleerde plandoelstellingen is naar aanleiding van de opmaak van de agenderingsnota een eerste indicatieve werkhypothese voor de mogelijke af te bakenen landbouw-, natuur- en bosgebieden uitgewerkt. Deze werkhypothese laat toe een aantal indicaties te geven m.b.t. de oppervlakte af te bakenen landbouw-, natuur- en bosgebieden én een eerste analyse te maken van de mogelijke landbouwimpact via een LIS-analyse voor de gebieden die mogelijk via het GRUP herbestemd zouden kunnen worden van agrarisch gebied naar natuur- of bosgebied.

Deze werkhypothese is zeer indicatief en op zich géén resultaat van enig overleg noch voorwerp van adviesvraag, goedkeuring of beslissing. Zowel de voorgestelde gebieden als oppervlaktes zijn provisorisch en géén voorafname op het nog uit te werken ruimtelijk uitvoeringsplan. Dat impliceert principieel dat tijdens het planningsproces ook andere alternatieven of voorstellen voor bijkomende natuur- en bosgebieden voorwerp van het onderzoek in de planningsfase kunnen zijn. De uiteindelijke oppervlakte bijkomende natuur- en bosgebieden die via het ruimtelijk uitvoeringsplan afgebakend wordt kan hoger of lager liggen. Deze cijfers zijn niet bedoeld als te realiseren streefdoelen.

Over de delen van het agrarisch gebied die te differentiëren zijn als bouwvrij agrarisch gebied of agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied wordt in deze agenderingsfase nog géén uitspraak gedaan.

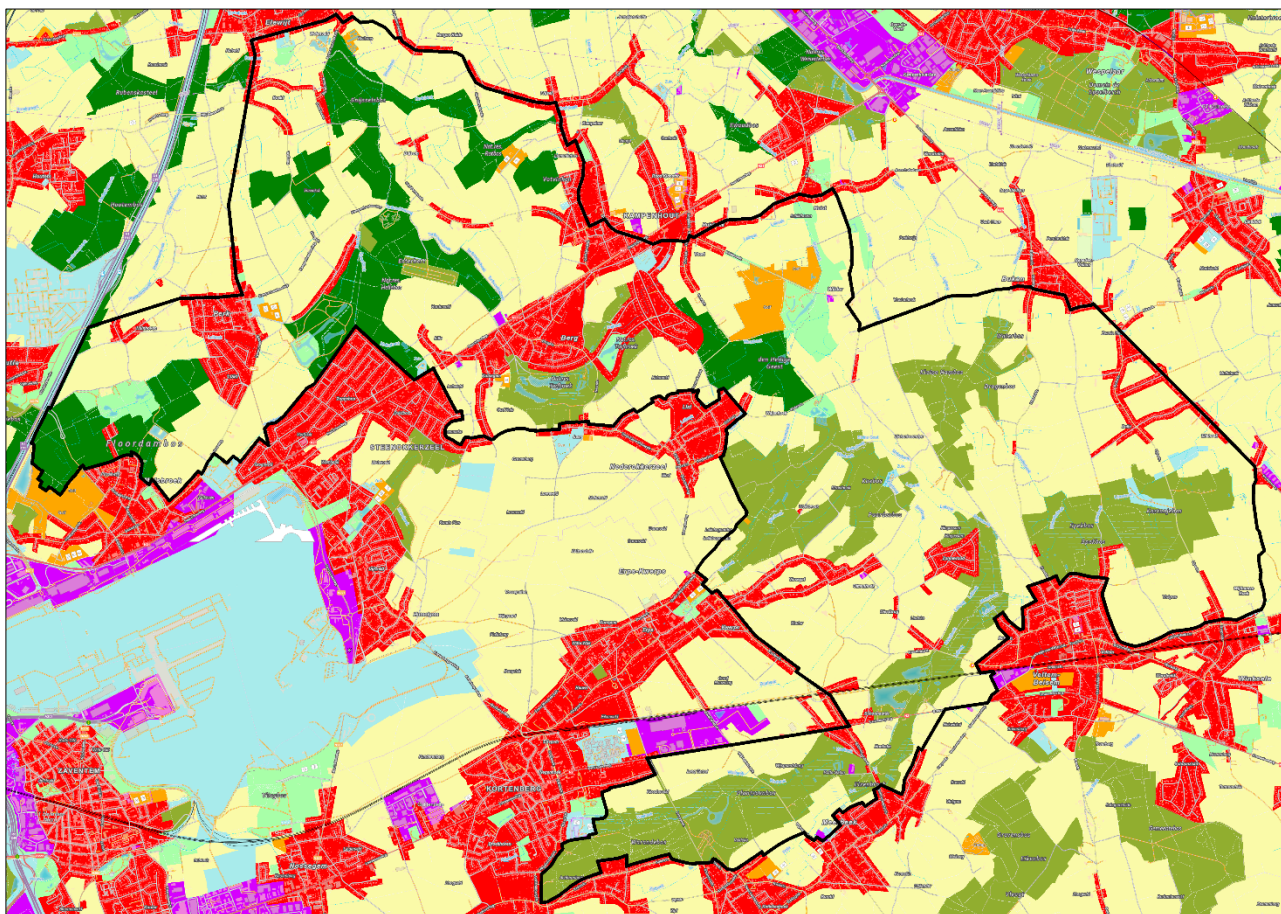
Preliminare ruimtebalans in functie van opmaak LIS:

Bestemmingscategorie	Actueel	Potentieel	Balans
Landbouw	2491 ha	2001 ha	-490 ha
Natuur, bos of overig groen	1453 ha	1.979 ha	+526 ha
Andere bestemmingen	593 ha	556 ha	-37 ha

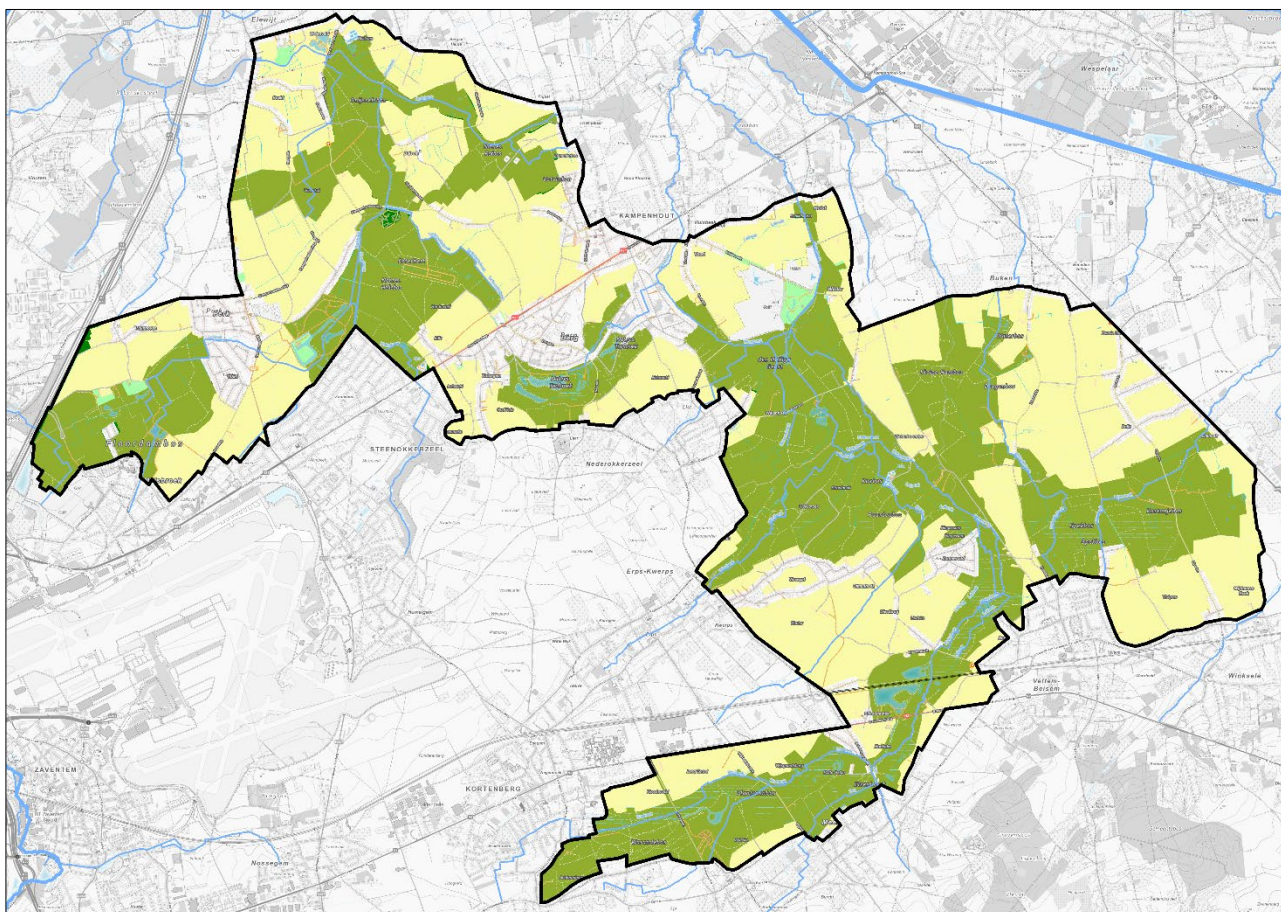
Binnen de 490 ha die potentieel herbestemd zouden kunnen worden van agrarisch gebied naar natuur- of bosgebied bevindt zich thans ca. 254 ha geregistreerd landbouwgebruik (52%). Een meer gedetailleerde LIS daarover is in bijlage gevoegd.

Het op te maken plan zou moeten resulteren in netto ca. 526 ha extra natuur en bos, waarbinnen 72 ha effectieve bosuitbreiding gerealiseerd moet kunnen worden.

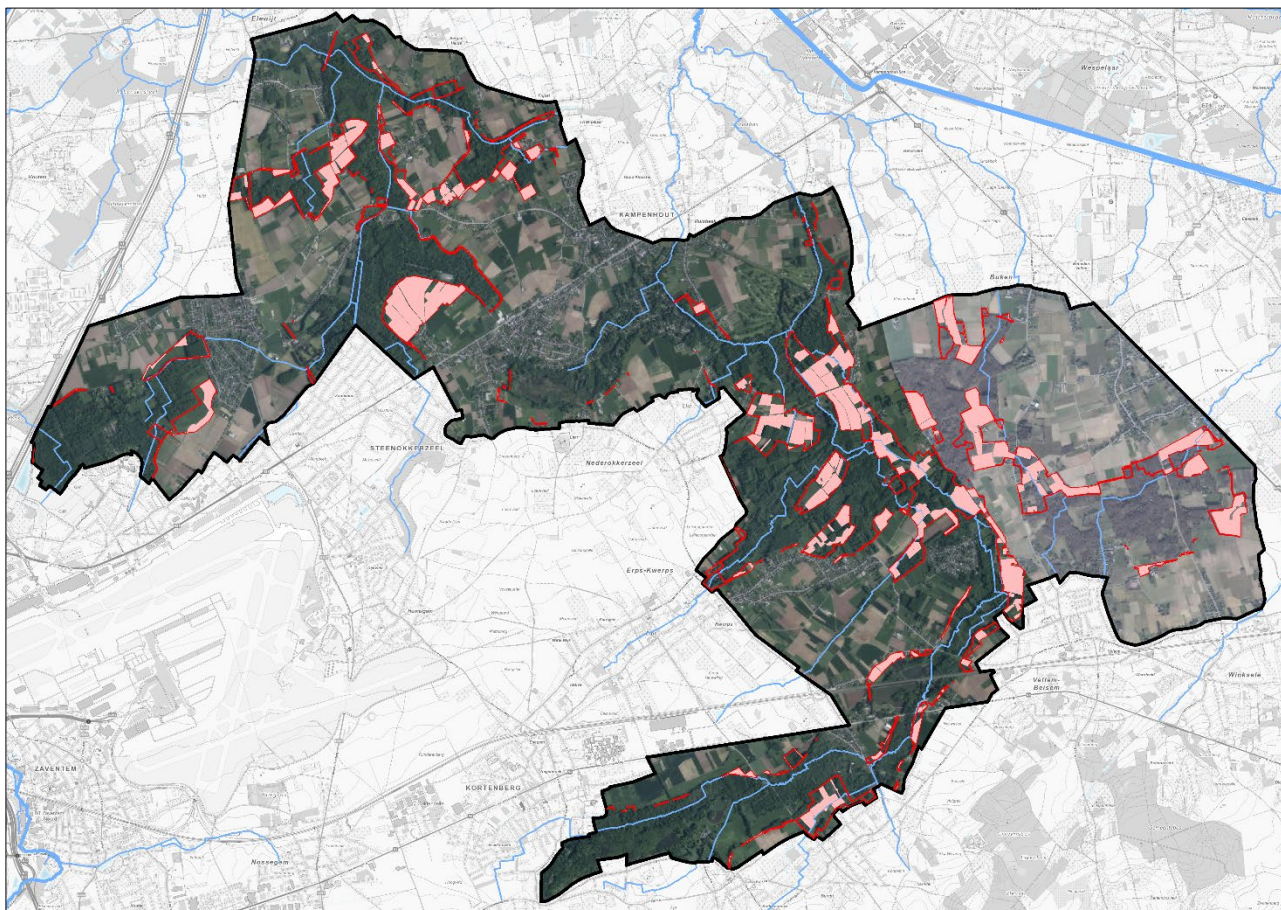
Figuur 5-1. Actuele bestemmingen volgens bestemmingscategorie

Figuur 5-2. Preliminaire werkhypothese voorgenomen plan: landbouw-, natuur- en bosgebieden.

Figuur 5-3. Preliminair werkhypothese voorgenomen plan: actueel landbouwgebruik in naar natuur- of bosgebied te herbestemmen agrarische gebieden.

6 Aandachtspunten voor verder onderzoek in de planningsfase

Naar aanleiding van de agendering zijn een aantal gebiedsspecifieke knelpunten, aandachtspunten, vragen of bezorgdheden door de betrokken partners geformuleerd. Bij de uitwerking van het planvoorstel zal verder nagegaan moeten worden op welke wijze deze problematieken verder aan bod kunnen komen tijdens planproces.

Volgende aandachtspunten zijn daarbij genoteerd:

- De richtcijfers bosuitbreiding per boscomplex zoals opgenomen in het operationeel uitvoeringsprogramma regio Zenne-Dijle-Pajottenland moeten geherevalueerd worden en kunnen indien nodig verschoven worden tussen de verschillende boscomplexen in functie van een verdere afstemming met de Natura 2000-doelen per bostype.
- Bij aanvang van het planproces wordt een balans gemaakt van de reeds gerealiseerd bosuitbreidingen sinds 2009.

7 Bijlagen

In bijlage bij deze agenderingsnota wordt een LIS gevoegd.

20251124_LIS_MIDDENBRABANT_2

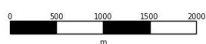
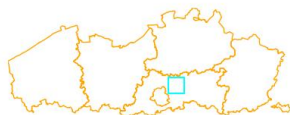
De landbouwimpactstudie is een geautomatiseerde gebiedsanalyse op basis van beschikbare gegevens. De studie geeft indicatief de impact van een gebiedsontwikkeling weer op de gekende landbouwpercelen, voor de bijhorende bedrijven en op de huidige agrarische bestemmingen.

Deze landbouwimpactstudie beschrijft het studiegebied uit Figuur 1.

Figuur 1: Studiegebied

 Studiegebied

© Dept LV, 2025
generated at 2025-11-24 09:06:51

INHOUD

DISCLAIMER	2
1 HET RESULTAAT VAN DE LANDBOUWIMPACTSTUDIE	3
2 DUIDING BIJ DE LANDBOUWIMPACT	5
2.1 DUIDING BIJ DE LANDBOUWIMPACT	5
2.2 DE GEBIEDSBETROKKENHEID	7
2.3 ENKELE KENGETALLEN VOLGEND UIT DE LANDBOUWGEBRUIKSAANGIFTE	7
2.4 DE GESCHATTE KOSTEN IN EURO VOOR HET LANDBOUWGEBRUIK BIJ GEBRUIKSBEËINDIGING	7
2.5 DE ANDERE PERCELEN	7
3 HET GEBRUIK VAN DE LANDBOUWIMPACTKAART	8
3.1 AFWEGEND	8
3.2 MITIGEREND	8
3.3 PARTICIPEREND EN TRAJECTBEGELEIDING	8
3.4 VISIEVORMEND	9
4 ENKELE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET GEBRUIK VAN DE LANDBOUWIMPACTSTUDIE	9
4.1 ACCURAATHEID	9
4.2 UPDATE EN VERFIJNING	9
4.3 TRANSITIEKOSTEN VOOR FUNCTIEVERLIES	9
4.4 TOTAALPLAATJE BEKIJKEN	9
5 MEER INFORMATIE EN DUIDING	9

DISCLAIMER

Deze landbouwimpactstudie is het resultaat van een desktopanalyse uitgevoerd door het agentschap Landbouw en Zeevisserij. De analyse maakt gebruik van beschikbare gegevens en geeft een indicatie van de impact op de gekende landbouwpercelen en de agrarische bestemming. De inzichten en conclusies in de LIS kunnen dus mogelijk verschillen van de reële situatie ter plaatse.

De LIS is vrij te gebruiken onder de bronvermelding “Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij”.

De gegevens, inzichten en conclusies zijn echter uitsluitend te gebruiken en interpreteren in de context van dit rapport. Het agentschap is niet aansprakelijk voor de schade of enig ander nadelig gevolg dat voortvloeit uit het gebruik of de toepassing van deze LIS in enige andere context of voor andere doeleinden.

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij behoudt alle intellectuele rechten op dit rapport voor zover wettelijk toegekend.

1 HET RESULTAAT VAN DE LANDBOUWIMPACTSTUDIE

De berekening van de landbouwimpact gebeurt op basis van het studiegebied en het geeft de betrokkenheid van de landbouw met het gebied weer. Als het studiegebied geen geplande project is, dan is de landbouwimpactstudie een informatieve studie. Ook dan is het een goed afwegingskader.

De resultaten van de landbouwimpactstudie worden weergegeven in de volgende tabel:

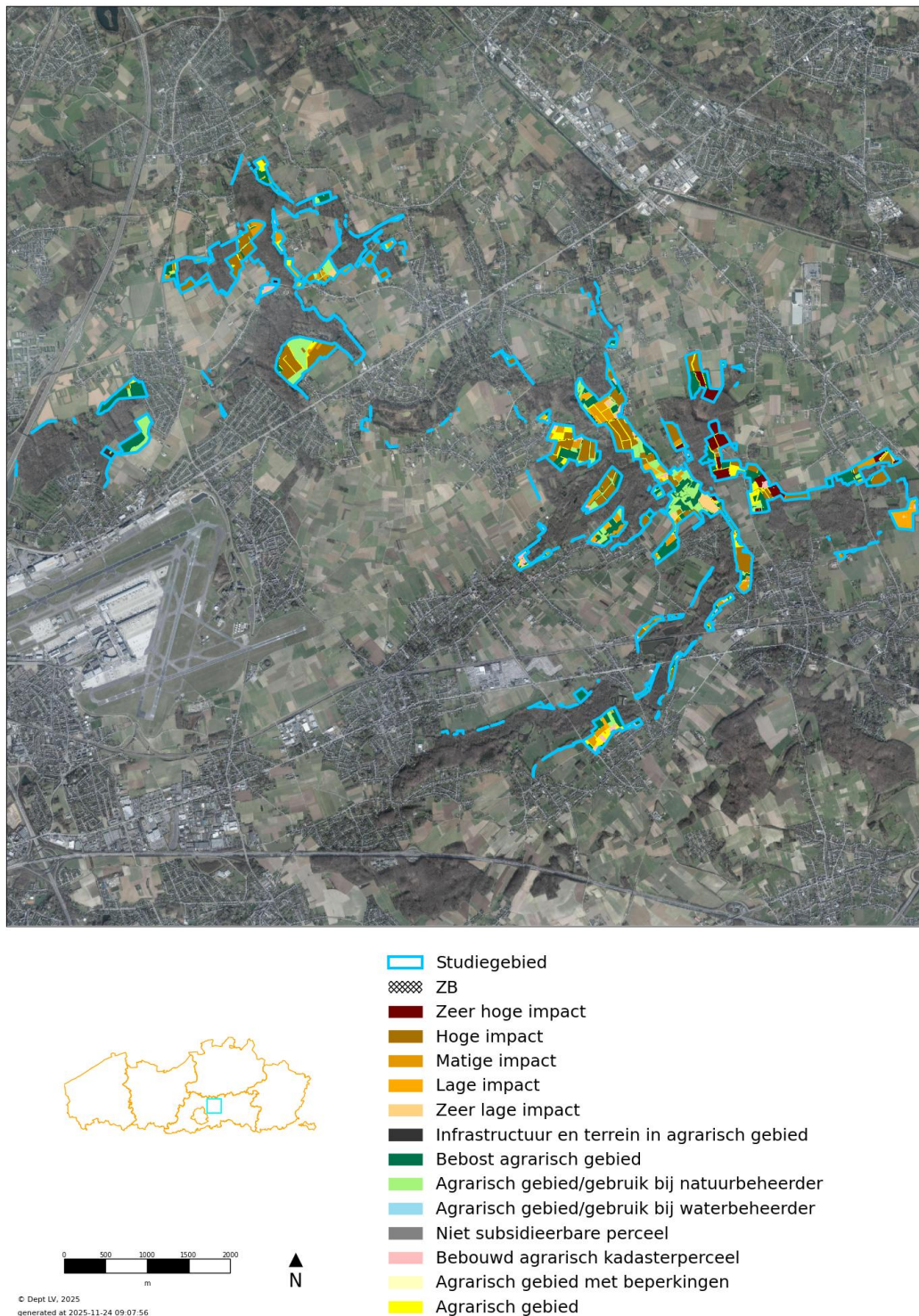
Landbouwimpact indeling voor het project	Totaal	Bij sterk betrokken landbouwers	Bij andere landbouwers
Landbouwooppervlakte met mogelijks zeer hoge perceelsimpact (ha)	29.39	13.42	15.96
Landbouwooppervlakte met mogelijks hoge perceelsimpact (ha)	134.63	46.29	89.87
Landbouwooppervlakte met mogelijks matige perceelsimpact (ha)	52.31	9.35	43.47
Landbouwooppervlakte met mogelijks lage perceelsimpact (ha)	21.37	1.02	20.35
Landbouwooppervlakte met mogelijks zeer lage perceelsimpact (ha)	8.51	1.11	7.39
Totale landbouwooppervlakte (ha)	244.65	70.69	175.49
Aantal betrokken landbouwers	118	28	90
Aantal landbouwers met bedrijfszetel	2	0	2
Aantal bedrijfszetels of bedrijfsgebouwen	2	0	2
Aantal bedrijfszetels in de omgeving (tot 300 m)	77		
Oppervlakte infrastructuur in agrarisch gebied (Grb en Rbh) (ha)	19.77		
Oppervlakte bebost agrarisch gebied (Bwk, Vaststellingen en Rbh) (ha)	117.14		
Oppervlakte agrarisch gebied/gebruik bij natuurbeheerder geristreerd (Registraties en Rbh) (ha)	59.09		
Oppervlakte agrarisch gebied/gebruik bij waterbeheerder geregistreerd (Registraties en Rbh) (ha)	0.00		
Oppervlakte niet subsidieerbaar perceel in agrarisch gebied (Vaststellingen en Rbh) (ha)	0.00		
Oppervlakte bebouwd kadaster in agrarisch gebied (Grb, Vaststellingen en Rbh) (ha)	20.06		
Oppervlakte agrarisch gebied met beperkingen (Beleidskaarten en Rbh) (ha)	0.39		
Oppervlakte agrarisch gebied (Rbh) (ha)	30.60		
Oppervlakte andere gebiedsbestemmingen (Rbh) (ha)	0.00		
Totale oppervlakte (ha)	489.14		

Kostenraming voor de wijziging van het landbouwgebruik in het studiegebied zijn in de volgende tabel weergegeven:

Geschatte kosten voor het landbouwgebruik bij	Totaal berekend bedrag (Euro)	Bij sterk betrokken landbouwers (Euro)	Bij andere landbouwers (Euro)	Oppervlakte berekende percelen (ha)	Oppervlakte waarop van toepassing (ha)
Onmiddellijke gebruiksbeëindiging	1212994	307005	905990	235.55	244.65
Uitgefaseerde gebruiksbeëindiging	752225	189531	562694	235.55	244.65
Ingang nulbemesting (2gve)	175062	87233	87828	35.16	40.37
Ingang minimale bemesting (100 + 2gve)				0.00	0.00
Instelling natuurbehoud historisch permanent grasland	54974	17669	37305	67.78	73.98

De resultaten worden eveneens door kaarten weergegeven. De kaarten verhogen de transparantie en maken de landbouwimpactstudie zeer bruikbaar. In Figuur 2 is de landbouwimpactkaart voor het studiegebied weergegeven.

Figuur 2: Landbouwimpact

2 DUIDING BIJ DE LANDBOUWIMPACT

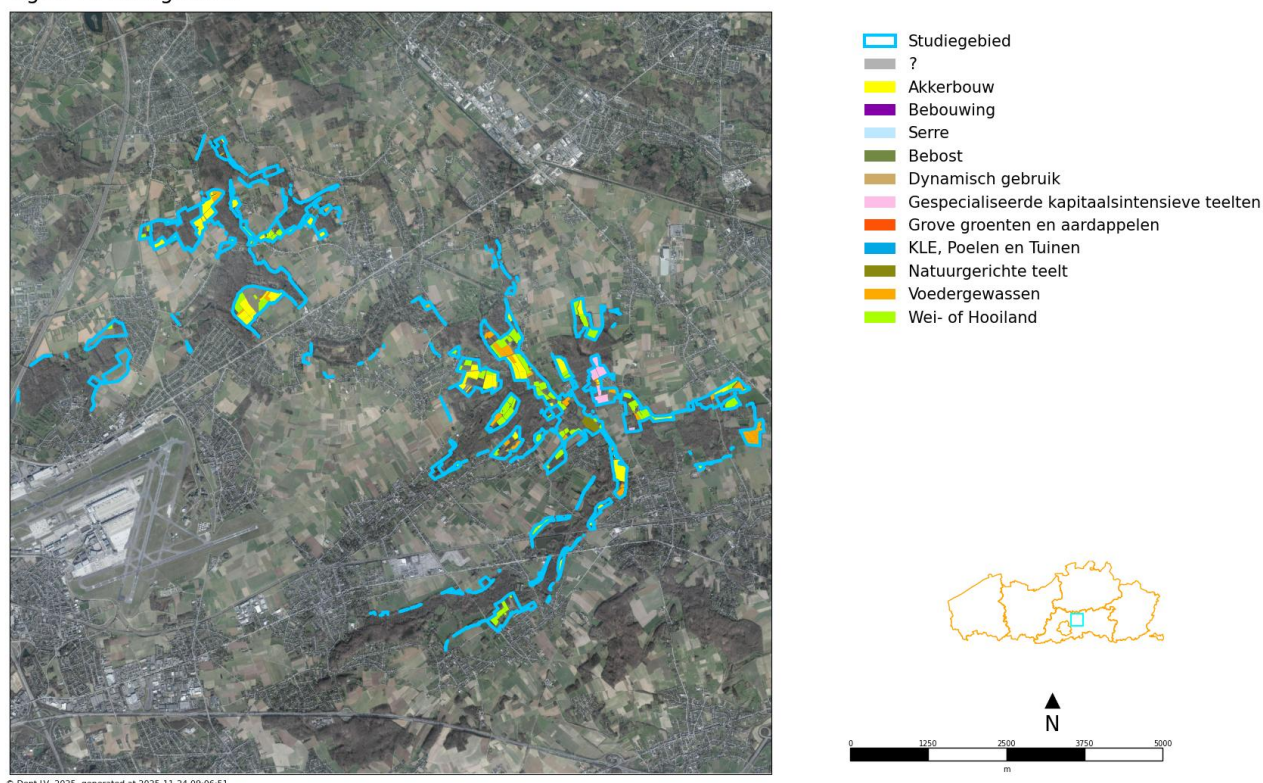
De landbouwimpactstudie geeft de mogelijke perceelsimpact weer in twee klassen van gebiedsbetrokkenheid en dit voor de in 2021-2022 geregistreerde percelen in landbouwgebruik, indicatieve bedrijfszetels en serres. Eveneens worden de totale landbouwooppervlakte, het aantal betrokken landbouwers en het aantal landbouwzetels weergegeven. De landbouwimpactstudie schat op vraag de transitiekosten bij gebruiksbeëindiging of voor enkele specifieke scenario's in. Vervolgens werd het resterend agrarische gebied gedifferentieerd naargelang het reëel gebruik of de mogelijkheden van landbouwgebruik.

2.1 DUIDING BIJ DE LANDBOUWIMPACT

De perceelsimpact werd berekend voor de landbouwpercelen. De aangiften van Natuurpunt, ANB, LiLa, vzw Durme en VWW werden hiervoor niet meegenomen. De berekening is gebaseerd op het gebruik en houdt geen rekening met het eigendomsstatuut van de percelen.

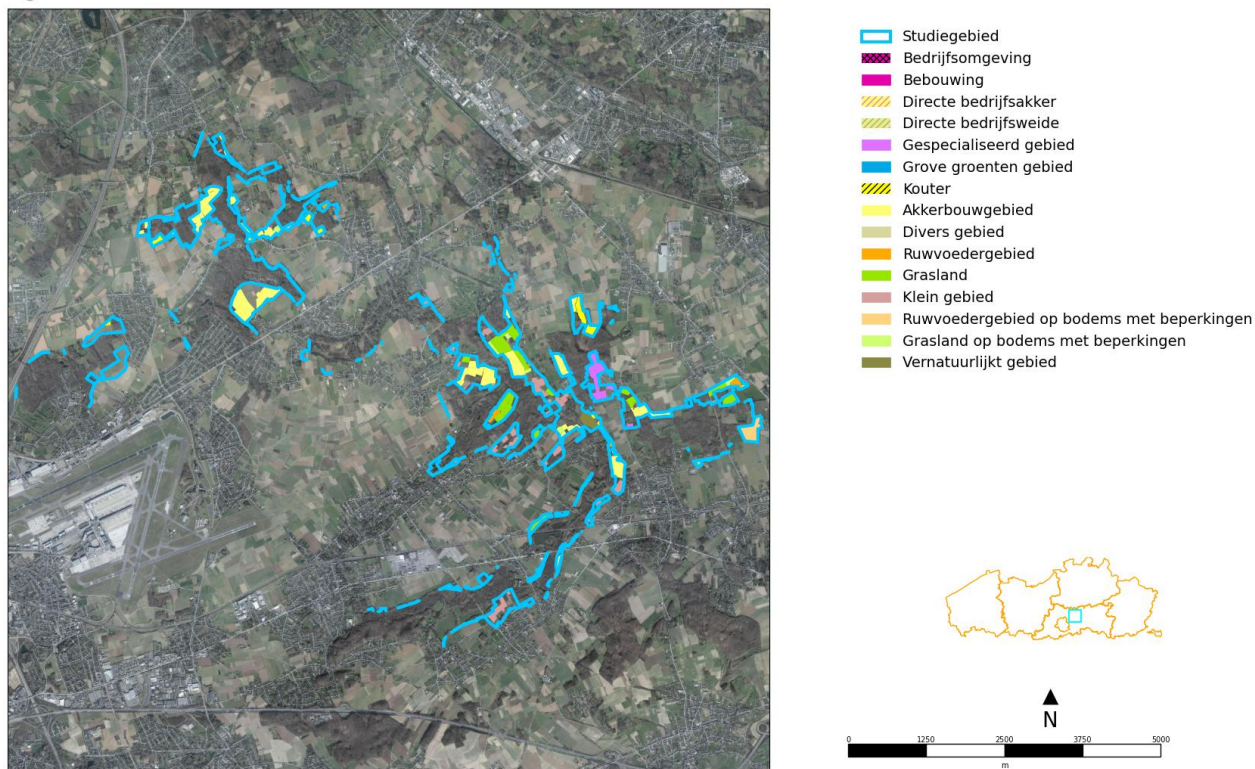
De aangifte wordt vervolledigd met een indicatie van de bedrijfszetels en serres. Vervolgens wordt het gebruik bepaald, rekening houdend met de teeltaangiften tot 10 jaar terug. Het landbouwgebruik wordt weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3: Landgebruik

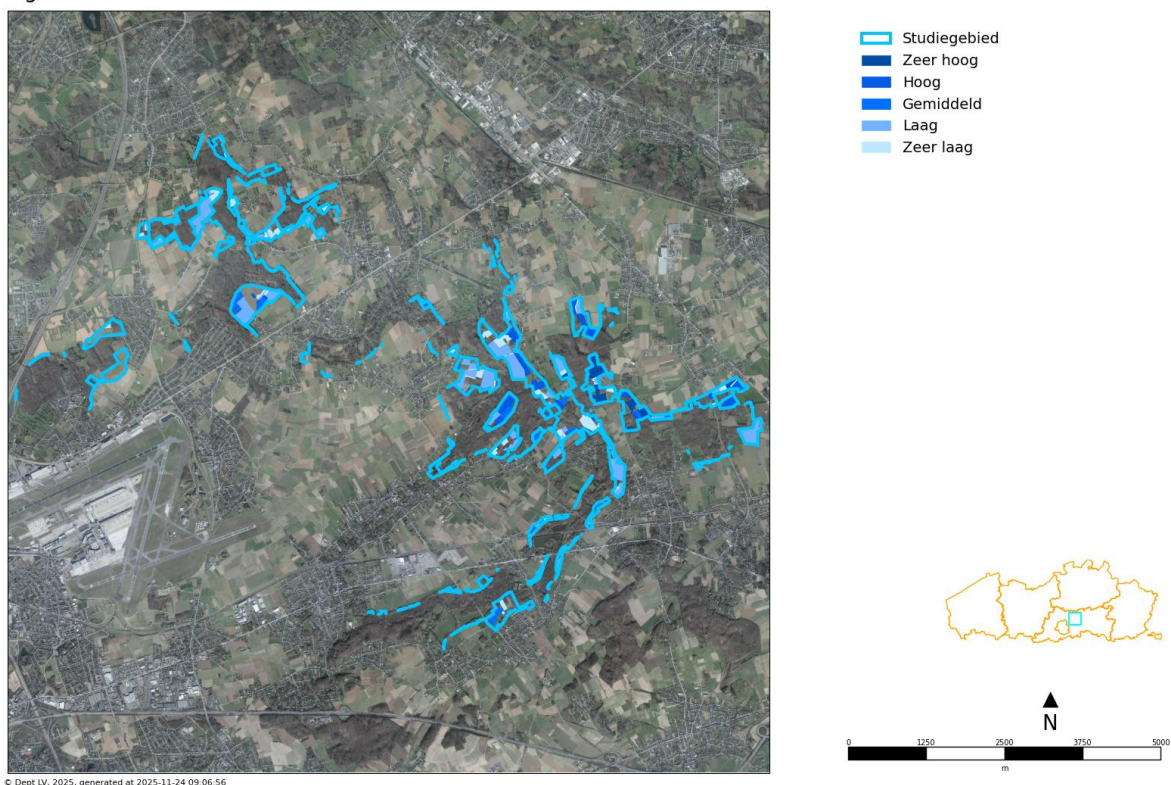
Op basis van het landbouwgebruik, zijn ruimtelijke samenhang, de bedrijfsstructuur en waar nodig de intrinsieke bodemkwaliteit, wordt de landbouwstructuur weergegeven in Figuur 4.

Figuur 4: Landbouwstructuur

Het landbouwgebruik wordt aangevuld met bedrijfseconomische gegevens om de landbouwwaarde te berekenen. Het resultaat wordt in Figuur 5 weergegeven.

Figuur 5: Landbouwwaarde

De landbouwstructuur en de landbouwwaarde bepalen samen de landbouwimpact op de landbouwpercelen en geven bijgevolg meer duiding.

2.2 DE GEBIEDSBETROKKENHEID

Afgezien van de perceelsimpact kan een bedrijf zwaar getroffen worden bij de projectrealisatie door de betrokkenheid van de uitgebate percelen met het gebied. Alle percelen van een professioneel geacht bedrijf (Berekend standaard omzet is meer dan 25.000 euro) krijgen de aanduiding 'Sterk betrokken' als 20 % of meer van het bedrijfsareaal gelegen is binnen het studiegebied of als de leefbaarheid verbonden is met het bedrijfsareaal gelegen in het studiegebied. De andere percelen zijn aangeduid als 'Andere'.

Deze indeling kan enkel geduid worden als er meerdere landbouwers per klasse aanwezig zijn omwille van hun privacy.

2.3 ENKELE KENGETALLEN VOLGEND UIT DE LANDBOUWGEBRUIKSAANGIFTE

Uit de gebruiksaangifte wordt de totale geregistreerde landbouwooppervlakte, het aantal betrokken landbouwers en het aantal bedrijfszetels dat zich binnen het studiegebied bevindt, weergegeven.

2.4 DE GESCHATTE KOSTEN IN EURO VOOR HET LANDBOUWGEBRUIK BIJ GEBRUIKSBEÏNDIGING

Als het project direct wordt uitgevoerd, wordt het bedrag van de gebruiksbeëindiging berekend zoals de uittredingsvergoeding van de gebruiker bij onteigeningen. Daarbij wordt een billijke vergoeding voorzien voor het verlies van landbouwgebruik. De billijke vergoeding houdt rekening met het feit dat de gebruiker het project niet kon voorzien. Bij een geleidelijke gebruiksbeëindiging zal de gebruiker nieuwe investeringen vermijden. Daarom werd ook het bedrag berekend waarbij er geen afschrijvingen meer verondersteld zijn voor het bedrijf. Bij deze berekening nemen we enkel de percelen mee, die daarvoor voldoende informatie bevatten. Zo worden de gebouwen, de kapitaalsintensieve percelen en de natuurgerichte teelt niet berekend.

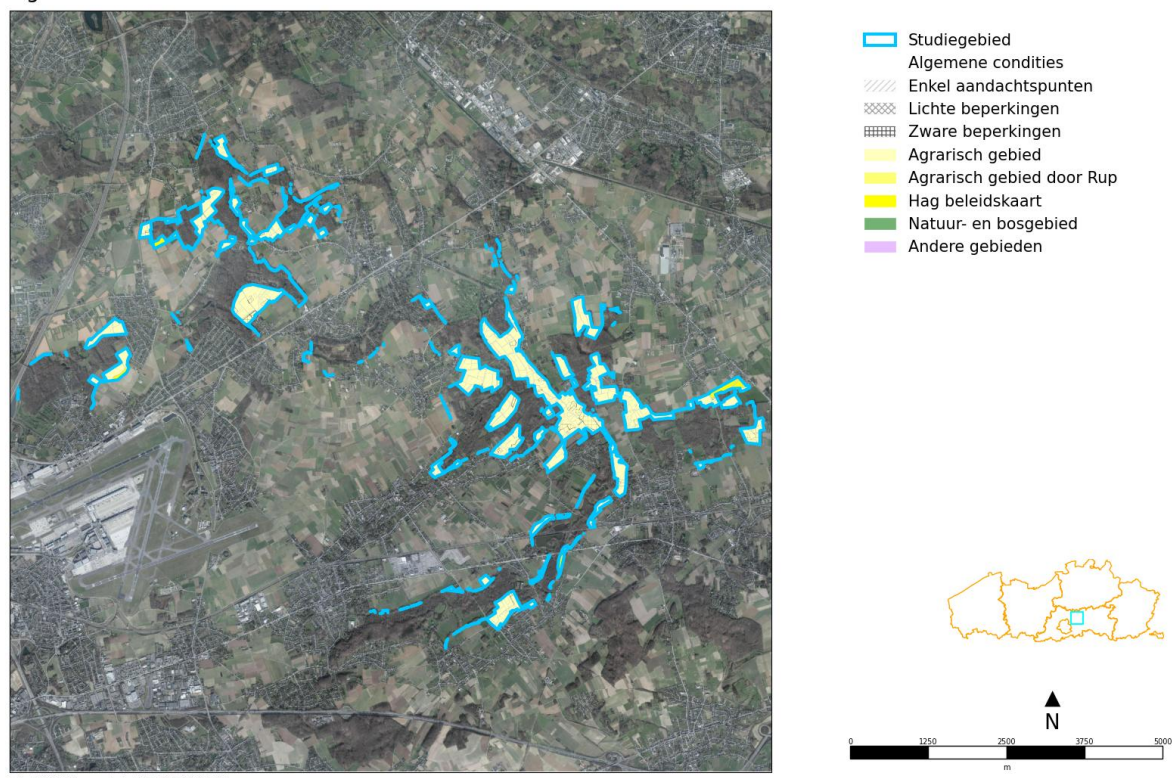
Specifiek voor bestemmingswijzigingen worden de gebruiksbeperkingen vanuit de gebruikerscompensatie berekend. Het gaat om de bemestingsbeperkingen na de bestemmingswijziging van historische permanente graslanden van een agrarische naar een groene bestemming door een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Voor de actief in te schakelen overstromingsgebieden kan de vergoeding berekend worden conform de uitvoering van het integraal waterbeleid zodra de overstromingsfrequenties voor en na de inschakeling bekend zijn.

2.5 DE ANDERE PERCELEN

Naast de landbouwpercelen is er ook de agrarische bestemming. Het gedeelte van deze bestemming dat niet als landbouwgebruik gekend is wordt hier belicht. Bepaalde stukken zijn bebouwd, bebost of geregistreerd door niet-landbouwers. Het overige agrarische gebied wordt ingedeeld naargelang de gebruiksmogelijkheden. Het resterend gebied wordt ongedifferentieerd weergegeven om zo het studiegebied volledig te beschrijven. De basis voor de differentiatie van de gebruiksmogelijkheden wordt door het landbouwkader in Figuur 6 weergegeven voor de landbouwpercelen en de agrarische bestemmingen binnen het studiegebied.

Figuur 6: Landbouwkader

3 HET GEBRUIK VAN DE LANDBOUWIMPACTKAART

De projectmatige landbouwimpactstudie is ontwikkeld om een snelle, transparante en objectieve inschatting te kunnen maken over de invloed van een project op het landbouwgebruik, de landbouwbedrijven en het agrarisch gebied. Deze inschatting kan gebruikt worden voor de onderbouwing van beslissingen over het project inzake uitvoering, locatie en begeleiding. De mogelijkheden evenwel ruimer, zoals:

3.1 AFWEGEND

De druk op de ruimte in Vlaanderen maakt het noodzakelijk om nieuwe ontwikkelingen maatschappelijk af te wegen op hun meerwaarde t.o.v. de huidige invulling en potentiële ontwikkelingen. De landbouwimpactstudie kan input geven om een nieuwe geplande gebiedsontwikkeling maatschappelijk te toetsen op haar meerwaarde tegenover de huidige landbouwtoestand.

3.2 MITIGEREND

In een vroegtijdig stadium kan de landbouwimpactkaart veel informatie geven aan de project-ontwikkelaar. Bij een zoekzone als studiegebied is de aangeleverde informatie ruimer dan de reële impact en kan er worden bijgestuurd om de impact te matigen.

3.3 PARTICIPEREND EN TRAJECTBEGELEIDING

In een participatief traject kan de landbouwimpactkaart als objectieve basis worden gebruikt. De landbouwers kunnen de kaart verder verfijnen door zelf gegevens aan te leveren. Als de consequenties groot worden ingeschat, kunnen de landbouwers die willen geënkquêteerd worden door middel van een

landbouweffectenrapport of LER. Het LER verwerft dan inzichten en aan de hand daarvan wordt de instrumentenkoffer voorgesteld om het project te realiseren.

3.4 VISIEVORMEND

De landbouwimpactstudie geeft geen visie weer, maar ze is uitermate geschikt om een visie te ondersteunen. Zo kan ze dienen als bouwsteen voor gebiedsontwikkelingen.

4 ENKELE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET GEBRUIK VAN DE LANDBOUWIMPACTSTUDIE

Bij het gebruik van de landbouwimpactstudie hou je rekening met volgende punten:

4.1 ACCURAATHEID

Voor de geschetste mogelijkheden is de landbouwimpactstudie een snel, transparant en objectief instrument. Het is wel belangrijk te weten dat deze studie een indicatieve weergave is van de landbouwimpact op basis van de beschikbare gegevens. Het resultaat van deze studie is dan ook afhankelijk van de waarde van de basisgegevens en mag niet worden overroepen. Deze gegevens zijn in elk geval voldoende accuraat om op planniveau te kunnen werken, op perceelsniveau is een terreincheck aangewezen.

4.2 UPDATE EN VERFIJNING

De basisgegevens worden periodiek aangepast en dat moment is geschikt om gelijktijdig de methodiek te verfijnen.

4.3 TRANSITIEKOSTEN VOOR FUNCTIEVERLIES

Voor schadeberekeningen voorziet de studie enkele mogelijke transitie van het landbouwgebruik. Voor specifieke processen, zoals vernatting van landbouwgebieden of voor andere opgelegde landbouwgebruiksbeperkingen, is de huidige tool niet ontwikkeld. Als men voor deze processen de gebruikswaardevermindering kent, dan laat de gebruikte methodiek toe deze te berekenen.

4.4 TOTAALPLAATJE BEKIJKEN

Vanuit efficiëntieoverwegingen is het logisch om de transitiekosten te minimaliseren, maar bij de daadwerkelijke projectuitvoering moet weliswaar met meerdere factoren rekening worden gehouden.

5 MEER INFORMATIE EN DUIDING

Meer informatie over de LIS is te vinden op onze website <https://lv.vlaanderen.be>, specifiek op <https://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties-cijfers/landbouwimpactstudie>